National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
Ottawa, Ont.
K1A ON4
MAR 18 1977
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX
Second class mail registration number — 1089.

B103/K/20/6

VABA EESTLANE

25 1952

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 19 (2366) XXVI aastakäik — Neljapäeval, 10. märtsil 1977 — Thursday, March 10, 1977 — Üksiknumbri hind 35 centi

Carteri uus inimõiguste poliitika sisaldab riske Ühendriikidele

Kardetakse survet Ida-Euroopa riikidele ja N. Liidu dissidentidele

WASHINGTON — Kogenud diplomaatilised vaatlejad Washingtonis arvavad, et Ühendriikide president Jimmy Carteri jõuline inimõiguste rakendamise poliitika ei too kaasa mitte ainult vahekordade halvenemist N. Liiduga, vaid et sellel on ka teisi ebasoovitavaid tagajärgi.

Esmajoones avaldatakse kartust, et Ühendriikide inimõiguste rakendamise poliitika kutsub esile N. Liidu uue surve Ida-Euroopa satelliitriikides.

See tekitab olukorra, kus Ühendriigid peaksid sealsetele sündmustele aktiivselt vahele sekkuma ning riskima sõjaga N. Liidu vastu või jääma sündmustele abituks pealtvaatajaiks nagu see toimus 1956. aastal Ungaris ja 1968. aastal Tshehhoslovakkias, kus Moskva oma punaarmeega likvideeris ungari ja tshehhi vabadusvõitlejate vastupanu.

Teiseks kardetakse, et venelased suurendavad oma survet ja terrorit N. Liidus dissidentide vastu. Mainitakse, et N. Liit viis juutide emigratsiooni alla 35.000-lt aastas 15.000-le aastas kui Ühendriikide senat ei kinnitanud kaubalepingut ja krediitide andmist venelastele.

Üldiselt kalkuleeritakse, et detente poliitika tulevik oleneb täiel määral sellest, kas venelased on valmis ameeriklastega koostööd arendama uute reeglite järele, kus Washington võtab endale õiguse teatud küsimustes Moskva kritiseerimise.

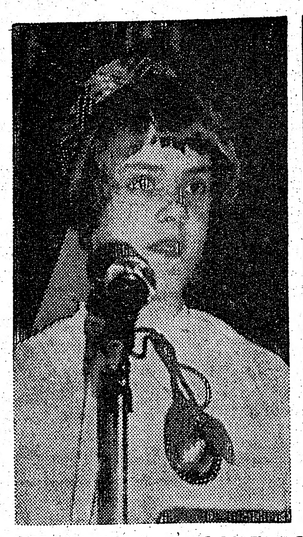

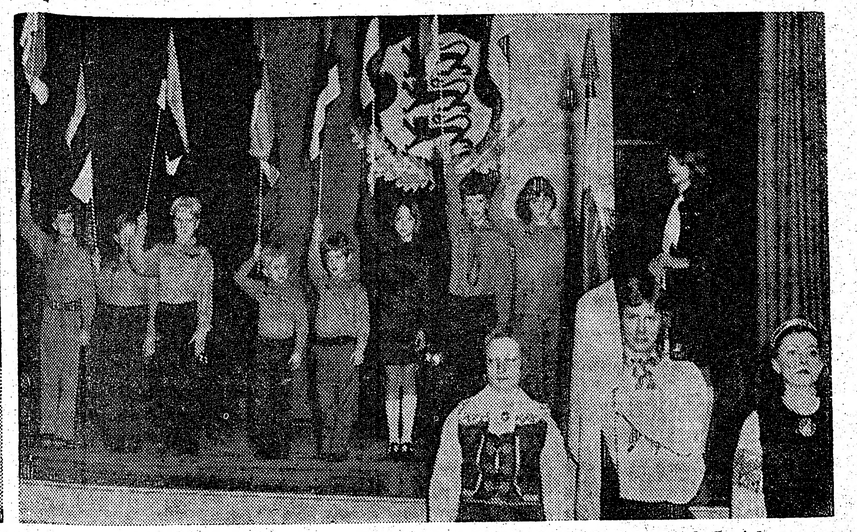

Montrealis toimus pidulik Eesti Vabariigi aastapäeva aktus 19. veebruaril. Pildil vasakult aktuse teadustaja Linda Lestal, paremal hundude ja hellakeste kõnekoor eesti lippudega. Fotod: E. Siigise

Hiina suured nisuostu tehingud

Maksavad kogusummas 550 miljonit dollarit

PEKING — Puna-Hiina redutseeris kolme aasta kestel tunduvalt oma nisuoste lääneriikidest, kuid nüüd on ta jälle hakanud suuremal määral kulutama oma valuutareserve, et toita toiduainete nappuse all kannatavat rahvast.

Austraalia võimud on teatanud, et Hiina ostab Austraaliast 2,5 miljonit meetrimõõdustiku tonni nisu kaheksa kuise perioodi kestel. Austraaliast ei ole antud andmeid nisu hinna kohta,

kuid arvatakse, et see tehing läheb hiinlastele maksma 220 miljonit dollarit.

Lisaks sellele ostavad hiinlased 2,25 miljonit tonni nisu Kanadast ja 300.000 tonni Argentiinast. Need Hiina nisuostu tehingud on suurimad pärast 1974. aastat ja lähevad kogusummas maksma 550 miljonit dollarit.

Punasel Väljakul arreteeriti 10 sakslast

MOSKVA — Politseivõimud ajasid Moskva Punasel Väljakul laiali demonstratsiooni ja arreteerisid kümme saksa päritoluga N. Liidu kodanikku, kes nõudsid lubasid Lääne-Saksamaale emigreerumiseks. Demonstratsioon kestis ainult mõned minutid, kuna politseiüksused saabusid kiirelt kohale ning ajasid demonstrandid laiali. Moskvas mainitakse, et see on esimene demonstratsioon Punasel Väljakul 1968. aastast saadik, mil grupp dissidente protesteeris N. Liidu punaarmee sissetungimise pärast Tshehhoslovakkiasse.

Inglased müüvad Montrealis maju

MONTREAL — Montreali Kinnisvarade Vahenduse agentuuri andmetel on müügile antud majade arv tunduvalt tõusnud Montreali anglo-saksi linnaosades, mis laseb oletada, et paljud inglise päritoluga Montreali elanikud kavatsevad linnast lahkuda ja mujale kolida. Seoses müügile lastud majade arvu suurenemisega on ka majade hinnad tunduvalt langenud.

Iisraeli peaminister Washingtonis

WASHINGTON — Iisraeli peaminister Rabin saabus Washingtoni, kus tal toimuvad tähtsad nõupidamised president Carteriga Kesk-Ida kriisi lahendamiseks. President Carter mainis Rabinile tervituskõnet pidades, et Ühendriikide eesmärgiks on hoolitseda Iisraelile kaitsvate piiride rajamise eest. Järeldatakse, et Carter on muutnud oma hoiakut ning tema sümpaatia kaldub Kesk-Ida küsimuste korraldamisel Iisraeli poole. Mõlemad riigipead avaldasid lootust, et käesolev aasta kujuneb positiivseks aastaks Kesk-Ida probleemide lahendamisel.

Järgmised föderaalvalimised tuleva aasta esimesel poolel

OTTAWA — Kanada peaminister Trudeau mainis, et järgmised föderaalvalimised Kanadas toimuvad tõenäoliselt 1978. aasta esimesel poolel. Kuid peaminister avaldas samal ajal arvamist, et Quebeci separatistid peaksid enne seda korraldama oma rahvahääletuse, mis selgitab, kas Quebec jääb Kanada külge või lahkub iseseisva riigina.

Ameeriklased ei lähe Lõuna-Aafrikasse sõdima

WASHINGTON — Ühendriikide peadelegaat UN-is Andrew Young, kes on teatavasti neeger, kinnitas Washingtonis, et Washington saadab tõenäoliselt oma sõjaväeüksused Liitunud Rahvaste Organisatsiooni raamides Rodeesiasse üleminekuajal korda pidama, kuid ameeriklased ei lähe kunagi võitlema Rodeesiasse ega Lõuna-Aafrikasse. Young mainis, et Ühendriikide armee moodustab ainsa erirassidest kokkusulatatud armee maailmas. Ta väitis, et kui ameeriklased tahaksid saata oma armeed Lõuna-Aafrika valgetele appi, siis võib see Ühendriikides esile kutsuda kodusõja. Youngi deklaratiivne sõnavõtt baseerub teataval määral kindlatele alustele, kuna Ühendriikide palgaline sõjavägi koosneb 30 protsenti mustadest.

4 miljonit altkäemaksu lennuki eest

BONN — Lääne-Saksamaa publikatsioonis „Das Bild" ilmus artikkel, milles märgitakse, et venelased pakuvad neli miljonit dollarit saksa lendurile, kes põgeneks Phantom tüüpi võitluslennukiga raudeesriide taha. Lääne-Saksamaa sõjalise salaluure ülem kindral Paul Albert Scherer eitas kategooriliselt kuuldusi, et Luftwaffe Phantomi lendurid on erilise järelvalve all võimaliku ärahüppamise takistamiseks.

Vene baptiste ei lasta Hong-Kongi

Ülemaailmne baptistide kongress pidi toimuma 1978. a. Hongkongis. Nüüd teatati linnavalitsuse poolt, et nad ei anna sissesõidu lubasid N. Venest ja Vene mõjualustelt aladelt tulevatele delegaatidele. Tavaliselt on Venest sellele kongressile delegatsioon saabunud ja selle koosseisus on olnud ka eesti baptistide esindajaid. Baptistide maailmaliit otsib nüüd uut kongressi kohta. Arvatakse, et see tuleb pidamisele kas Singapuris või Manilas, kuhu vene baptiside delegaadid pääsevad.

Venelased laiendavad põlevkivitööstust Eestis

Toodang kavatsetakse lähemate aastate jooksul kahekordistada — Suured tuhamäed ja ümbruse saastamine Eestis suurteks probleemideks

OTTAWA (VE) — Ajakirjas „The Oil and Gas Journal" ilmus 14. veebruaril pikem artikkel N. Liidu põlevkivitööstuse kohta, milles mainiti, et Moskva kavatseb lähemas tulevikus tõsta okupeeritud Eestis põlevkivitoodangut kahekordseks, viies selle praeguselt 29 miljonilt meetrimõõdustiku tonnilt aastas 50—60 miljoni tonnile aastas. Ajakirjas märgitakse, et kohalikud võimud Eestis on avalikult kurtnud saastamise pärast, mille toob kaasa põlevkivi väljakaevamine ja selle põletamine. Need kaebused on jäänud kõik tagajärjeta, kuna energia probleemid alluvad Moskvale ning venelased on rohkem huvitatud oma energiatoodangu suurendamisest kui Eesti saastamise probleemidest.

Ajakiri mainib, et õli ja gaasi hindade tõus maailmaturul on tiivustanud venelasi suurendama oma põlevkivi toodangut. Vastavad saanid toodangu suurendamiseks on juba tehtud ning on antud kinnitamiseks poliitbüroole ja nõukogude valitsusele.

Seoses põlevkivitoodangu kahekordistamise plaanidega Eestis ja Leningradi piirkonnas, kavatsetakse N. Liidu Euroopa osas panna erilist rõhku uute põlevkivilademete avastamisele ning nende kasutamisele.

N. Liidu plaanimajanduse eksperdid kriipsutavad alla, et N. Liit on ainuke suurem tööstusriik maailmas, kes ei tarvitse õli ja gaasi importeerida. Tööstuse laienemisega seoses on aga vaja avastada ja väljaarendada uusi energiaallikaid, eriti N. Liidu Euroopa piirkondades ning see nõuab praktiliselt kõigi allikate ja võimaluste kasutamist, kaasaarvatud põlevkivi, puu ja turvas.

N. Liidu ajaleht „Izvestia" mainib, et N. Liit on põlevkivi kasutamisega nii kaugele jõudnud, et Kanada on saatnud oma eksperdid Eestisse põlevkivitööstust ja põlevkivi kasutamist uurima.

Arvatakse, et N. Liidu valitsus ei kavatse põlevkivi produktsiooni suurendamisega Eestis tõsta mitte ainult Eestis asuvate jõujaamade efektiivsust, vaid hakata valmistama põlevkivist suuremates kogustes bensiini. See kõik võib kaasa tuua olukorra, kus Eesti kannatab raskelt saastamise all.

Eestis on juba hakatud rajama esimest eksperimentaalset põlevkivi ümbertöötlemis tööstust ning see läheb tõenäoliselt käiku 1978. aastal. Kalkuleeritakse, et selle tööstuse läbilaskevõime on kaks miljonit tonni põlevkivi aastas, kusjuures põlevkivist valmistatakse õli ja mitmsuguseid kõrvalprodukte.

„The Oil and Gas Journal" mainib, et toodangu suurendamine toob kaasa üha suuremaid probleeme jäätmete küsimuse lahendamisel.

Juba praegu on suured põlevkivi tuhamäed kasvanud kuni 300 jala kõrgusteks ning nendes tuhamägedes tekib tuhka järeljäänud põlevkivi tõttu põlemisi.

Rahvarohke E.V. aastapäeva aktus New Yorgis

NEW YORK — Eesti Vabariigi aastapäeva aktus New Yorgis, mis peeti 27. veebruaril, kujunes ka seekord rahvarohkeks sündmuseks, kuna 800 istekohaga Armeenia saal täitus aktuseks viimase kohani. Koos esinejatega võis aktusest osavõtjaid arvestada 1000-le inimesele. Aktuse sõnalises osas oli palvus praost R. Kivirannalt, vabadusvõitluses langenud kangelaste austamine skautide lavastusel, Eesti Vabariigi esindaja E. Jaaksoni sõnavõtt, aktusekõne Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides abiesimehelt Vaike Luguselt ja lõppsõna E. Reinpõld'ilt. Aktuse muusikaline osa oli rikkalik, kuna selles esinesid kohalik Naiskoor, Esto-Atlantise koor, 5-liikmeline ansambel „Tuul", harfikunstnik Silvia Tobias, pianistid Katrin ja Eerik Veski, ENOL'i orkester, Eesti Meeskoor ja ühendkoor.

N. Liidu surve Itaaliale

ROOM — Itaalia kommunistlik partei on sattunud väga delikaatsesse olukorda pärast seda kui N. Liit nõudis Ida-Euroopa rezhiimivastaste kunstnike tööde kõrvaldamist Veneetsia kunstinäituselt. N. Liidu valitsus teatas oma Itaalia saadiku kaudu Itaalia valitsusele, et N. Liit katkestab kultuurilised sidemed Itaaliaga kui dissidentide töid lubatakse esitada näitusel, mis toimub eeloleval suvel. N. Liidu surve on tekitanud Itaalias suure protestilaine ning rahvas ootab huvi ja pinevusega, millise hoiaku võtab Itaalia kommunistlik partei selles küsimuses ning kas ta julgeb Moskvale vastu hakata nagu ta seda mitmel puhul on deklareerinud.

USA revideerib oma poliitikat Iisraeli suhtes

JERUUSALEMM — Poliitilised vaatlejad Jeruusalemmas mainivad, et Ühendriikide ja Iisraeli vahekorrad on rajatud pärast Carteri Valgesse Majja asumist uutele alustele ning et iisraeliitide „endised head päevad" on nüüd möödunud. Kinnitatakse, et Ühendriigid jäävad põhiliselt Iisraeli toetamisel oma seisukohtade juurde kuid et Washington võtab nüüd Iisraeli agressiivse poliitika suhtes kindlama hoiaku, mis baseerub moraaliprintsiipidele. Iisraelis ei kardeta seda, et Ühendriigid muudaksid 180 kraadiliselt oma poliitikat Iisraeli suhtes, kuid ilmselt suunatakse Iisraeli ja Ühendriikide vahekorrad nüüd reaalsematele alustele.

Pühapäeval, 3. aprillil 1977 kell 3 p.l. toimub
330 Lansdowne Ave. West Toronto Secondary School'i ruumes

TORONTO EESTI SEGAKOORI
25. aastapäeva tähistamise

JUUBELIKONTSERT

Solist: AVO KITTASK

Pääse $5.00, pensionäridel $4.00 saadaval kooriliikmeilt ja kohapeal.

ILSE MÄGISTE-BERGMAN'i

KUNSTINÄITUS

OLIMAALID: LILLED, MAASTIKUD JA VAIKELUD.
EESTI MAJA VÄIKESES SAALIS, 958 BROADVIEW AVE.

Avatud laup., 19. märtsil kella 12—9 õhtul
pühap., 20. märtsil kella 12—8 õhtul

PROF. PAUL SAAGPAKK Massachusetts'i ülikoolist

Suur eesti-inglise sõnaraamat

Võrdlusi, probleeme 25 a. 1200 lk. töös, nüüd trükkimisel
Yale ülikoolis

Teisipäeval, 22. märtsil kell 7.30 õhtul
Tartu College, 310 Bloor Street West
Sissekäik Madison Ave., Spadina jaam

KÕIK ON KUTSUTUD! TARTU INSTITUUT

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $28.—, poolaastas $14.50 ja veerandaastas $8.—, kiripostiga aastas $46.—, poolaastas $23.50 ja veerandaastas $12.50

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $30.—, poolaastas $15.50 ja veerandaastas $8.50. Kiripostiga USA-s: aastas $51.—, poolaastas $26.— ja veerandaastas $14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $60.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 c. — Üksiknumbri hind 35 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Eesti Kaubalaevastiku Juhtkonna Toronto Koondisse kuuluvad 25 meremehe ümber. Neil on olnud tavaks kord aastas kokku tulla ja tänavu oli nende kokkutulek mahutatud T.E. Meeskoori perekonnaõhtu raamidesse. Pildil üks neljast meremeeste lauast, kus vasakult alates on meremehed kaptenid J. Luide, A. Avandi, seisab L. Wahtras, A. Lepni ja laevamehaanikud V. Vasari ja V. Saluraad. Foto: Vaba Eestlane

Järelandmised maksavad kätte

Tundub mõistmatuna ja arusaamatuna, et läänemaailm on alles nüüd Ühendriikide uue presidendi Jimmy Carteri algatusel ärganud ja avastanud, et N Liit ja teised kommunistlikud riigid ei austa pärast Teist maailmasõda allakirjutatud kokkuleppeid inimõiguste tunnustamiseks ja respekteerimiseks. Teatavasti Liitunud Rahvaste Organisatsiooni põhikiri ja Helsingi kokkulepped moodustavad nende kokkulepete tuumiku ja põhialused kuid kommunistlikud riigid ei ole neid kokkuleppeid kunagi austanud vaid on neid praktiliselt pidevalt rikkunud ja vägistanud.

Praegune dissidentide tagakiusamine moodustab ainult ühe väikese osa N. Liidus toimunud inimõiguste rikkumisest ning tegelikult on dissidentide liikumine välja kasvanud kommunistliku rezhiimi vägivallategude taimelaval. Süütute inimeste ja teisitimõtlejate küüditamised, arreteerimised, sunnitöölaagritesse ja vaimuhaiglatesse paigutamised ning teised tagakiusamise meetodid on viinud ühe osa N. Liidu aktiivsest elanikkonnast nii kaugele, et nad on otsustanud rezhiimile vastu hakata ja selle vägivallategusid paljastada, kartamata sunnitöölaagreid ja muid järeldusi.

Läänerriikide riigijuhid ja poliitikud on teinud pikkade aastate kestel suure vea, et nad on lasknud N. Liidu ja teiste kommunistlikkude riikide juhtkondi inimõiguste rikkumise alal vabalt ja takistamatuit tegutseda ning pole julenud ega söandanud sellele kunagi tähelepanu juhtida ja selle vastu protesteerida. See apaatsus on kaasa toonud kummalise olukorra ja omamoodi rahvusvaheliste kokkulepete tõlgendamise, kuna venelased leiavad, et nad on õigustatud rahvusvahelisi lepinguid inimõiguste alal rikkuma ning keegi ei tohi sellele tähelepanu juhtida ning N. Liidu kommunistlikku rezhiimi kritiseerida.

Kui president Carter nüüd üles on tõstnud inimõiguste rakendamise küsimuse, siis on ta seetõttu seda raskema ülesande ees, et vahepealne mugav minnalaskmise poliitika detente petlikus uimas ei ole mitte ainult soodustanud ja julgustanud venelasi inimõiguste kokkulepete rikkumisel, vaid see on mõjutanud ka läänemaailma elanikkonna poliitilisi arusaamisi ning õõnestanud tema moraalprintsiipide alustugesid. Ei ole liialdus kui ütelda, et N. Liidule suurte võimupiiride ja meelevalduse kätteandmine inimõiguste printsiipide rikkumiseks on aidanud ruineerida kogu läänemaailma vastupanu kommunismile ning õõnestada neid printsiipe, milledele baseerub kogu läänemaailma jurisdiktsioon.

Ähvardavad hääled, mis kohtavad Moskvast president Carteri inimõiguste rakendamise deklaratsioonide puhul, on arusaadavad ja endastmõistetavad, kuna Valge Maja on hakanud ootamatult vähendama venelastele Kissingeri, Nixoni ja Fordi poolt antud suuri rahvusvahelise õiguse vastaseid privileege. Juba kostavad Kremlist väited, et kui Carter mõtleb oma inimõiguste poliitikat jatkata, siis ei ole N. Liit enam huvitatud tuumarelvade piiramise kokkuleppe sõlmimisest ja koostööst Ühendriikidega.

Ähvardus on lendu lastud ja sellel on ka tulemusi. Ühendriikides võib kuulda juba hääli, et Carter oma inimõiguste poliitika pealesurumisega rikub täielikult ära N. Liidu ja Ühendriikide vahekorrad, millede jalule seadmiseks eelmine administratsioon tegi suuri jõupingutusi. Mõned endise detente poliitika pooldajad lähevad isegi nii kaugele, et nende arvates ohustab Carter oma poliitikaga N. Liidu dissidente, kes satuvad Kremli veelgi suurema surve alla

Kuid Carteri poliitika kaitsjail on ka omad tugevad argumendid. Nad kinnitavad, et Brezhnev on esitanud Ühendriikidele väljakutse vastastikuste ideede vahetamiseks ja president Carteril on ka oma ideed. Ja kui tuumarelvade piiramise kokkulepe sõlmimine oleneb sellest, kas president Carter võtab Valges Majas vastu vene dissidendi Bukovsky või mitte, siis ei ole ühe Carteri nõuandja arvates sellisel kokkuleppel mingit väärtust.

Tundub, et meie oleme jõudnud välispoliitiliselt väga huvitavasse ajajärku.

K.A.

„Sõnasillal" analüüsiti eestlaste elu Kanadas

Balti probleem on püsinud rahvusvahelisel foorumil

Eesti aste Kesknõukogu Kanadas poolt möödunud pühapäeval Toronto Eesti Maja suures saalis korraldatud „Sõnasillal kodumaale" anti mitme kõneleja poolt edasi pagulaseestlaste läkitused kodumaale, serveeriti põgus ülevaade eestlaste tegevusest Kanadas ning tõotati jatkata võitlust kodumaa vabastamiseks võõrast ikkest. Sündmusele elas kaasa saalitäis inimesi, kellede hulgas puu usid peaaegu täielikult noorema generatsiooni esindajad.

„Sõnasilla" sõnalises osas esinesid seitse kõnelejat, kellede sõnavõtu aeg oli piiratud viiele minutile. Kavalise osa avas EKN-u rahvuskultuurilise komisjoni esimees S. Ehvert, kes oli ühtlasi kogu programmi kestel teadustajaks. Palvuse kodumaale pidas Toronto Peetri koguduse õpetaja O. Puhm, kes mainis, et võitluse kandja on alati elav inimene ning tema vaimsest hoiakust oleneb võit või kaotus. Õpetaja tõi piiblist näite Taavetist ja Koljatist, kus vaimselt tugevam ja targem kuid füüsiliselt nõrgem võitis suure ja tugeva Koljati.

Kõneleja kinnitas, et Eesti Vabariigi aastapäev ei ole leinapäev vaid sel päeval meenutame oma suurt minevikku ja hoguме jõudu tulevikuks.

Ühiskond, kellel puudub tahe võitluseks, ei püsi vaid variseb, kinnitas õpetaja.

Aupeakonsul I. Heinsoo oma tervituses mainis, et eestluse rahvusliku ja kultuurilise püsimise kõige raskem võitlus toimub kodupinnal. Vabad eestlased saavad nii individuaalselt kui ka oma organisatsioonide kaudu pakkuda tõhusat abi meie ühisele rahvuslikule võitlusele selgitustööga ja õige informatsiooni levitamisega rahvusvahelistel foorumitel Eesti saatuse kohta.

Tänu sellele selgitustööle, mis meie võitlusorganisatsioonid ja välisesindused teevad, on Balti probleem püsinud rahvusvahelisel foorumil õiges valguses.

Kogu maailma tähelepanu köidab hetkel inimõiguste rakendamise nõudluse liikumine Vene kolonialimpeeriumis. Selles näeme võibolla lootuskiiri meie paljukannatanud rahvale, kuid meie silmade ees olgu alati vana ja proovitud tõesõna, mis manitseb meid ise oma huvide eest võitlemisele.

„Vaba Eestlase" peatoimetaja K. Arro andis kokkuvõtliku ülevaate Ülemaailmsetest Eesti Päevadest, kirjeldades lühidalt 1972. ja 1976. aasta pidustusi. Ta mainis, et nendel pidustustel on kaks eesmärki, milledest üks on meie sisemiste vajaduste rahuldamiseks, taotledes meie rahvusgrupi koondamist, meie rahvustunde süvendamist ja noorte köitmist eestlusega,

kuna teine eesmärk on suunatud väljaspoole, tutvustades eestlasi ja eesti kultuuri teistele rahvastele ning toetades meie vabadusvõitlust.

Toronto Eesti Seltsi Täienduskooli koolikomitee esimees H. Lupp andis põgusa ülevaate Toronto täienduskoolide, eesti keele kursuste ja kooliraamatute kirjastamise tegevusest. Ta mainis, et eesti keele õpetamise ja rahvusliku kasvatuse seisukohalt vaadatuna on Toronto eesti ühiskond võrreldes teiste eestlaste keskustega eriti soodsas olukorras. Eesti algkooli on Torontos lõpetanud kogusummas 1039 ja keskkooli 212 õpilast. Praegu õpib täienduskoolis ja keelte kursustel umbes 500 õpilast.

Ettekande muusika Kohta Kanadas oli koostanud R. Toi, kuid selle kandis ette H. Toi. Ettekandes anti huvitav ülevaade meie muusikainterpreetide ja helilooja te tegevusest Kanadas. R. Toi peatus pikemalt ka äsja korraldatud Noortekooride Laulupäeva juures ning siirdus siis meie muusikainimeste tegevuse kirjeldamisele, loetledes üles ka kõik silmapaistvad noored, kes on muusika alal siinsel mandril silmapaistvaid edusamme teinud.

Ettekanne käsitas ka meie kooride tegevust Kanadas ning nagu sellest nähtub, on laulukoorid kõige eiujõulisemad Torontos.

Dr. J. Roosi referaadi eesti spordist kandis ette S. Ehvert. Dr. Roos andis ülevaate kõigist spordialadest, kus eestlased on silmapaistvaid tulemusi saavutanud ning tõstis eriti esile meie naisvõimlejaid. Ta kriipsutas ka alla, et eesti sportlased on toonud Kanadasse orienteerimisjooksu ning see ala on muutunud nüüd väga populaarseks. Suuri teeneid on eestlastel ka murdmaasuusatamise massidesse viimisel ning kehalise kasvatuse üldisel populariseerimisel kuna varem lepiti siin ainult professionaalsete sportlaste esinemistele kaasaelamisega.

Lõpuks kõneles EKN-u esimees U. Petersoo teemal „Meie võitlus kestab", mainides, et möödunud 33 aastat on olnud eesti rahvale rasked aastad, kuid need pole suutnud murda eestlaste vabaduse tahet.

Meie võitlus jatkub ja tõenäoliselt paremate tulemustega kui varematel aastatel, kuna läänemaailm mõistab hukka inimõiguste piiramise kommunistlikkudes riikides.

Kanadas ja USA-s korjatakse andmeid inimõiguste rikkumiste juhtude registreerimiseks ning president Jimmy Carter astub välja teisitimõtlejate kaitseks. Kõneleja mainis ka Balti õhtut kui kontaktide võtmise võimalust Kanada parlamendiliikmetega ning kinnitas, et meie võitlus jatkub kuni saavutame taas vabaduse kogu maal okupatsiooni all elavale eesti rahvale.

„Sõnasilla" muusikalises osas esinesid Toronto Eesti Meeskoor Harri Toi juhatusel kandes ette neli laulu — F. Pacius'e „Kuule kuidas hääli elab", Paul Elkeni „Koju sõites", Juhan Simmi „Mulgimaale" ja sama autori „Oma saar", kus sooloosa laulis R. Pohlak ning Nora-Mall Kerson, kes esitas klaveril Juhan Aaviku „Klaverisonaat I osa — Allegro Vigoroso" ja Mart Saare „Pikk ingliska".

„Sõnasilla" lõpuosa ütles Sven Ehvert, kes tänas kõiki esinejaid ja mainis, et kuigi paljud vanema generatsiooni inimesed meie hulgast varisevad, jatkavad nooremad pooleliolevat tööd. „Sõnasild" lõppes ühise Eesti hümniga.

Kommentaarid

N. Liidus ei tule kellegil tööpuuduse all kannatada, kinnitavad pidevalt nõukogude propagandaorganid. Õigus tööle on nõukogude inimese suuremaks eeliseks võrreldes kapitalistliku maailmaga, väidavad Kremli juhid oma sõnavõttudes. Ning samal ajal naeruvääristatakse ja alavääristatakse kapitalistlikku maailma, kus üks majanduskriis järgneb teisele ning valitsejad ja majandusmehed ei suuda likvideerida tööpuuduse tonti.

Kuid nagu meie teame, ei kiapi nõukogude riigi juhtide sõnad kaugeltki nende tegudega ning Venemaalt saabuvad andmed kinnitavad, et N. Liidus valitseb mõnes piirkonnas tõsine tööpuudus. Näiteks Kaspia mere ääres Aserbaidzhaanis oli kohalik partei peasekretär hiljuti sunnitud läbi hillede teatama, et tema osariigis on suur arv töövõimelisi inimesi, kes ei tööta. Samasugune lugu on Kasahstanis, kus töötute arv on paisunud 50.000-e ja Usbekistanis on maal elavatele inimestele väga raske tööd leida. Isegi „Pravda" on sunnitud kirjutama, et Tadzhikistanis on „palju tööta käsi ning nende arv kasvab iga aastaga".

Moskvast inspireeritud uurimine näitab, et N. Liidu Kesk-Aasia piirkondades on tööpuudus kõige teravam ning mõnedes linnades ja külades on 15—20 protsenti töövõimelisi inimesi ilma tööta. Ning olukorra leevendamiseks ei saa nõukogude töötatööline valitsuse käest mingisugust toetust ega abiraha. N. Liidus valitsev sotsialistlik ideoloogia on töö ja tööpuuduse probleemid väga lihtsalt ja selgesõnaliselt ära korraldanud. Partei koodeksis väidetakse, et igaühel on õigus tööle kuid partei jätab mainimata, mis juhtub siis kui tööd ei ole ja paljud töölised satuvad suurtesse majanduslikesse raskustesse nagu seda praegu näha võib Kesk-Aasias.

*

Ameerika Ühendriikides on viimasel ajal hakanud ilmuma raamatuid ja televisioonisaateid, milledes kritiseeritakse senaator Joe McCarthy 1950-ndate aastate uurimistööd Ühendriikide kommunistide ja nende sümpatisööride paljastamiseks. Üks tolleaegsetest kahtlusalustest Lillian Hellman on kirjutanud nüüd pika ja paksu raamatu sellest, kuidas tema ja tema kaaslased senaatori tagakiusamiste all kannatasid ja kuidas tema nime olevat mustatud.

Kahtlemata läks Joe McCarthy Ühendriikide kommunistide jälitamises äärmusteni ja tema kahtlustuste võrku sattus ka mõni süütu kannataja, kuid see ei anna tolleaegsetele Stalini sümpatisööridele ja kommunistliku partei liikmetele põhjust endid vaesteks kannatajateks tembeldada. Ühendriikide ajakirjanik ja tuntud kommentaator William F. Buckeley mainib sel puhul irooniliselt, et kui kommunistidele sümpatiseerinud grupp, kes on tuntud Hollywoodi Kümne nimetuse all, mõisteti vangi valitsuse uurimiskohtu korralduste mittetäitmise pärast, siis ei olnud see mingi ebatavaline akt vaid loomulik ja seaduslik talitusviis. Ühendriikide kohtunik Sirica mõistis samasuguse kätumise pärast Watergate'i afääriga seotud Gordon Liddy vangi 20-neks aastaks ning selle otsuse vastu ei tõstnud keegi häält.

William F. Buckeley läheb veelgi kaugemale ja mainib, et kui keegi kirjutaks praegu näidendi nende õppejõudude, intellektuaalide ja kirjanike kohta, kes sõimasid fashistiteks ja sõjaõhutajateks kõiki Josef Stalini ja Hitler-Stalini pakti kritiseerijaid, Moskva puhastusprotsesside ohvrite kaitsjaid ja 16 miljoni Ida-Euroopa elaniku N. Liidu orjalaagritesse viimise vastu protesteerijaid, siis selline näidend ei tuleks kunagi lavastamisele.

Hollywoodi Kümne endaupitamine ja oma mineviku puhtakspesemine laseb oletada, et Ühendriikides eksisteerivad veel praegugi suured telgitagused jõud, kes sümpatiseerivad radikaalsele liberalismile ning selle tagatipus kummitavale kommunismile.

AMI

Lugeja kirjutab:

Kuhu jäid aktuse külalised?

Jällegi saabus Vabariigi aastapäev. Convocation Hall oli aktuse jaoks varustud. Meeskoor ja Estonia Orkester olid kohal meile mitmeid ilusaid palasid mängimas ja laulmas. Gaidid ning skaudid olid kohal lippudega ja kõnekooriga ja ka aktuse kõnelejad olid kokku tulnud meile rääkima. Selle päeva jaoks oli mitu kuud ette valmistatud; aga kuhu jäid meie kaasmaalased Kuhu jäid meie noorte vanemad, kes nii truult meid saadavad eesti koolidesse, gaidide, skautide ja teistesse eesti organisatsioonidesse?

Kui ühel või teisel kohal on pidu, siis tulevad kõik välja, et näidata, kui suured eestlased nad on. Kui tuleb Vabariigi aastapäev, mis on õieti meie rahva kõige tähtsam püha — kuhu jäävad kõik need suured eestlased?

Kui noorte vanemad ei viitsi veeta ainult kahte tundi kord aastas Vabariigi aastapäeva aktusel, siis noored loomulikult mõtlevad: „Miks meiegi sinna peame minema?" Niimoodi eestlaste read harvenevad, vanemate hoolimatusest.

Mäletan, kui olin üsna väike, peeti aktus Massey Hallis ja saal oli peaaegu puupüsti täis. Siis oli see suureks sündmuseks ja inimesed ei olnud veel nii mugavaks jõudnud muutuda. Selle aasta aktuse pealtvaatajaskond oli nii väike, et oleks peaaegu Eesti Maja suurde saali mahtunud. Kuhu on meie Eesti vaim jäänud?

Järgmisel aastal pühitseme Eesti Vabariigi kuuekümnendat aastapäeva. Ma loodan, et teie eestlased, kes mõtlete ka oma rahva tulevikule, peaksite tegema endale südameasjaks, veeta kaks lühikest tundi, mälestades möödunud vabadust ja kogudes lootust tulevikuks.

ÜKS TEIE NOORTEST
SILVI TERTS

Noored domineerisid E.V. aastapäeval Stokholmis

STOKHOLM — Pühapäeval, 20. veebruaril, toimus Stokholmi kontsertmaja suures saalis Eesti Vabariigi aastapäeva aktus, mis oli kokku toonud saalitäie eestlasi, nende hulgas palju noori, kes täitsid ka suure osa eeskavast. Aktuse peakõnelejaks oli samuti noorema generatsiooni esindaja tuntud publitsist Andres Küng.

Aktuse avas Eesti Üliõpilaskonna esindaja Maria Küsk-Rükkel, kelle kõne kestel mälestati leinaseisakuga ka langenuid. Kõneleja nõudis reetliku Ribbentrop-Molotovi pakti tühistamist, iseseisvuse taastamist ning kõigi poliitiliste vangide vabastamist.

Aktusekõne oli Andres Küngilt, kelle sõnavõtt oli ilma igasuguse isamaaliku paatoseta poliitiline vaatlus.

A. Küng käsitas eestlaste vastupanu venestamisele ja kinnitas, et eesti rahvas kodumaal on küllalt arvukas, ta rahvuslik kultuur nii kõrgele arenenud ja rahvuslik vastupanu venestamissurvele nii tugev, et ettenähtavas ajas pole karta eestlaste kadumist vene sulatusahju.

Muusikalises osas äratasid tähelepanu metsosopran Eva Tamulenas Taanist, noor flöödisolist Jaan Seim ning Stokholmi Eesti Meeskoor ja Stokholmi Eesti Naiskoor oma andekate dirigentide Toomas Tuulse ja Rein Tubina juhatusel.

● Pikemale ringreisile läbi Ameerika mandri asub märtsikuu algul dr. Aksel Pusträm koos abikaasa, kunstnik Arville Puströmiga. Puströmide reis on seotud tenor Naan Põllu kontsertreisiga, kellele kui oma kunagisele koolivennale on dr. A. Pusträm kontsertmatka mänedzheriks.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

12. ja 13. märtsil on valvearstiks dr. Tari, tel. 922-3824.

Toronto Eesti Segakoor Vabariigi aastapäeval Buffalos

Laupäeval, 26. veebr. külastas Toronto Eesti Segakoor EELK Buffalo Pauluse Koguduse kutsel Buffalo linna USA-s.

Buffalo Pauluse Koguduse kirik Holy Trinity Lutheran, on üks Buffalo vanematest ja ilusamatest kirikutest. Kiriku juures ootasid ja tervitasid koori koguduse esimees hr. Valdov koos koguduse õpetaja Johan Terasega ja teiste koguduse liikmetega. Samas pakuti koorile väga maitsvat lõunat mida olid valmistanud koguduse daamid eesotsas pr. Valdoviga.

Kell 3 p. l. toimus kirikus jumalateenistus kus jutlustas õpetaja J. Teras. T. E. Segakoor laulis Uno Kook'i juhatusel ja P. P. Lüdigi oreli saatel 3 laulu: J. Hiiobi „Ole ustav surmani", J. Aaviku „Hoia Jumal Eestit" ja A. Virkhausi „Ma tõstan silmad üles", milles solistina kaasa laulis sopran Tamara Norheim ja soolopalaana oreli saatel Handeli „Laske mul nutta".

Eesti Vabariigi 59. aastapäeva tähistamise aktus toimus kell 6 p. l. International Institute ruumes Buffalo Eesti Seltsi korraldusel. Aktuse kõneleja dr. Voldemar Kirss rääkis teemal praeguse aja vabadusvõitlusest paguluses ja kodumaal. Segakoor laulis aktusel R. Ritsingi „Otsin õnne", M. Miido „Me tuleme", K. Türnpu „Priiusel hommikul" ja langenute mälestamiseks A. Topmani Requemi. Sopran Tamara Norheim laulis M. Saare „Laulja" ja Tomsoni „Konnel".

Aktusele järgnes samades ruumides seltskondlik koosviibimine kus rõõmsas meeleolus veedeti tunde nautides Buffalo ja ümbruskonna eestlaste sõbralikkust ja külalislahkust. Kojusõit algas lubadusega peatselt tagasi tulla.

L. R.

Toronto Eesti Keskkooli omaloomingu õhtul esines kahel korral kooli laulurühm Leena Norheimi juhatusel.
Foto: Vaba Eestlane

Keskkoolinoorte omaloomingu õhtu Torontos

Toronto Eesti Keskkoolis korraldati möödunud reede õhtul õpilaste omaloomingu õhtu, kus pakuti vanemaile ja huvitatuile õpilaste omaloomingut, instrumentaalmuusikat, laulu ja rahvatantsu. Osavõtjaid oli arvukalt, kes täitsid Eesti Maja keskmise saali.

Õhtu algas õpilase P. Kivioja lühikese palvusega, öeldes et eesti kool on nagu killuke kodumaast ja soovis siis, et Taevaisa annaks neile edu koolitöös. 24. veebruari puhul mõtleme oma vabariigi sünnipäevale, tunnetades eesti mõtteid ja meenutades neid, kes elavad kodumaal tumedate pilvede all, kes seal mõtlevad: „Taevaisa aita tuua vabadust meie kodumaale!"

Koolikomitee esimees H. Lupp oma avasõnas ütles, et tänase omaloomingu õhtuga jätkab kool traditsiooni tutvustades noori ja seda tööd, mis koolis tehakse nii vanemaile, teistele õpilastele aga ka ühiskonnal üldse.

Noortele on see aga võimaluseks suurema osavõtjaskonna ees esinemiskogemuste saamiseks.

Neile lisandub võimalus isikliku loomingu esitamiseks mitmel alal koos rahvatantsudega. Kuna oli alles Eesti Vabariigi aastapäev, siis on selletõttu kavas selle päevaga seotud mõtteid. Omaloomingu alal mõtleme kultuuriloomingut. Füüsiliselt võitleva rahvana on meie kultuuriloomingu püsimine väga tähtis.

Keskkooli laulurühm Leena Norheimi juhatusel laulis M. Härma „Ei saa mitte vaiki olla" ja „Õitse maa ja müha meri", misjärgi Toivo Makk luges ette oma kirjandi „S.ni-must-valge vahtra lehe all", kus ta kirjeldas oma kogemusi kahest lipust, ühest mis on ametlik ja teine, mis südamesse kuulub.

Järgnevalt Ingrid Kütt esitas oma luuletuse „Talv" ja Evi Valge „Talvine tuul".

Anne Kriisa luges kirjandi „Rahvatantsutund", kus humoorikalt vaatles selles tunnis olevaid probleeme, sest tüdrukud on pikad ja poisid alles lühikesed ega mõtle kasvama hakata. Pärast sellist sissejuhatust keskkooli vanem rahvatantsurühm, kuhu kuulusid Christina Greenbaum, Martin Vahtra, Debbie Paju, Martin Pede, Anita Niitenberg, Robert Kivi, Ingrid Kütt, Henry Rand, Helen Sadul, Peeter Jeeger, Kai Kirsiväli ja Kalle Lüdig tantsisid H. Valteri juhatusel kaheksa rahvatantsu, akordionil saatis Ellen Tüll.

Edasi järgnes Linda Laikvee viiulipala, C. Greenbaum esitas oma luuletuse „Areng", Lisa Hess rääkis jutu oma isa tööst, Eric Pahapill esitas klaveripala, Kristina Valter esitas oma luuletuse „Silmad", Martin Toomes „Noored ja vanad", Mark Kass luuletuse „Varavate taga", Kai Kirsiväli klaveripala, Tiiu Vaikla luges kokkuvõtte A. Mälgu „Õitsvast meres", H. Sadul esitas oma luuletuse „Muusika", Linda Kukk humoreski „Vanad sõbrad" ja Ingrid Piil artikli „Eesti ajalehed".

Kava viimases osas laulis laulurühm veel kaks laulu „Järv leegib ehapaistel" ja „Veel kõlab meie laul".

Sujuvalt teostas teadustamise Anne Lii Järvel.

Oma lõppsõnas koolijuhataja E. Marten ütles, et see õhtu on korraldatud soovist näidata kooli tööd väljaspool kooli, mis oma mitmekülgsuses on andnud noortele hea aluse oma rahvuskultuuriliseks tööks. Sellejärgi noorte loovast vaimust rohke õhtu lõppes Eesti hümniga.

Sellele järgnes seltskondlik osa noorte oma orkestri saatel.

„Mõtetepäev" Hamiltonis

Eesti ja läti gaidid leedu gaidide külalised

Teisipäeval, 22. veebr. 1977. a. olid Hamiltoni „Kungla" ja läti gaidid palutud külla leedu gaididele, et ühiselt pühitseda „Mõtetepäeva". Saal oli kaunistatud 3 balti rahvusvärvide ning rahvarõivas nukkudega lauad. Iga üksuse lipu sisse toomisel järgnes selle maa rahvushümn. „Kungla" oli esindatud 80%-liselt ja juht ngdr. Merike Koger oli eesti osas selle õhtu hing ning organiseerija.

Õhtu kujunes lõbusaks sõprusõhtuks, kus isegi keel ei olnud takistuseks ja mitmed ühislaulud kõlasid kui esperanto — kolme keele segu. Iga üksus õpetas ühe kaanoni, eestlaste poolt Merike õpetas kõigile tuntud laagrilaulu „Ema pani supi sooja!" Melcodia õpiti kiiresti ära, lauldi rõõmuga ja eriti meeldis läti gaididele viimane kaanoni rida „klimbid sees...", mis olevat tuttava kõlaga! Gdj. Piret Aasa õpetas liigutustega laulu, raputamist ja jalakäe keerutamist oli naeru saatel palju, meeldis kõigile. Lühikese nalja kandsid ette gaidid Tiina Suit ja Katrin Kopvillem. Hellakesed Linda Ploom ja Kristina Laurimaa tegid kõik kenasti kaasa, samuti üksuse uus õrnake Tiia Ploom.

Läti gaidid jagasid „sõpruse korvist" igale väikese loosi, millest sisu igaüks valjult ette pidi lugema.

Need olid väga huvitavalt valitud ning õpetlikud näpunäited sõprusest. Leedu gaididelt oli igale osavõtjale mälestuseks väike sõprusmärk, „Kungla" gaididelt tänuks pererahvale kutse eest valgeid nelgid. Koosviibimine lõppes õhtulaulu ja palvusega igalt üksuselt, milline oli ühendav ja meeldiv lõpp kenale õhtule.

Too õhtu näitas jällegi, et balti noorustki seob ühine saatus, minevik ja palve tuleviku ning kodumaa eest.

Õhtu seltskondlik osa jatkus teises saalis, kus leedu naisringi liikmed pakkusid pannkooke ja muid kupsiseid kohvi kõrvale, kuna oli ju „pannkoogi teisipäev", mida leedulased traditsiooniliselt ühise õhtusöögiga igal aastal peavad. Vahetati ka mõtteid naaberlipkondade juhtidega ja noortega, arutades probleeme, millised näivad olevat nii sarnased, olenemata rahvusest.

*

24. veebr. kell 7 toimus Hamiltonis E. E. L. U. kirikus Eesti Vabariigi aastapäeva jumalateenistus. Kirikusse oli kogunenud kenake hulk kaasmaalasi, kellele on südame lähedaseks veel jäänud see tähtpäev. Lipuvalve oli gaidide ja skautide vilunud kätes ja jumalateenistus kaunistasid kahe lauluga H. E. S. Segakoor ja „Helletajad". Õnnistati ametisse ka uus valitud kiriku nõukogu, paludes abi Taevaisalt ja toetust igalt kristlikult mõtlevalt kaasmaalaselt. Päevakohase teenistuse pidas õp. T. Nõmmik. Jumalateenistus lõppes Eesti Vabariigi hümniga.

Uus piiskop õnnistatakse ametisse

STOKHOLM (EPL) — EELK uus piiskop Kar Raudsepp tuleb märtsi lõpul Rootsi, kuna Stokholmi Jakobi kirikus toimub tema pidulik ametisseõnnistamine pühapäeval, 27. märtsil peapiiskop Konrad Veemi poolt.

Teda assisteerivad Stokholmi piiskop Ingmar Ström ja piiskop Sven Danell.

Pidulikul jumalateenistusel on muusikalisel poolel kaastegev Stokholmi Eesti Meeskoor.

Otsene lennuühendus Kanada ja Soome vahel

Helsingis kirjutati alla lennuliini kokkulepe

Soome ja Kanada vaheline lennuliikluse kokkulepe kinnitati 25. veebr. pealelõunal Soome välisministeeriumis Helsingis. Kanada poolel kirjutas alla Kanada välisministeeriumi peanõunik lennuliikluse asjus Ralph Collins ja Soome poolel välisministeeriumi ametnik Esko Vaartela. Kokkulepe õigustab Finnairi lendama Montrealist Mirabeli lennuväljalt päeviti Helsingisse, aga lennud tehakse esialgul ainult kaks korda nädalas mõlemas suunas. Kokkulepes on punkt, mille kohaselt Finnair võib küsida 1980. aastal õigust Toronto lennuvälja kasutamiseks. Esimene lend Montrealist Helsingisse on ettenähtud 1. aprillil.

Finnairil on Torontos olnud oma reisibüroo juba 1968. a. maikuust alates. Regulaarse lennuliini avamine Montrealist tähendab koosseisu suurendamist Kanadas 5-lt 12-le ja uue idapiirkonna rajamist. Selle kontor rajatakse Montreali. Kohalikuks piirkonnajuhatajaks on nimetatud Pariisis sündinud J. P. Vinkel. Ta on töötanud ettevõtte juures 8 aastat, alul Texase piirkonna juhatajana, selle järel Philadelphia kontoris ja nüüd Montrealis.

Montreali kontoris ja Mirabeli rahvusvahelisel lennuväljal leiavad tööd 5—6 isikut, kelle hooleks on piletite müük, reservatsioonid ja juhtimine lennuväljal.

Toronto piirkonna reisibüroosse, mis asub lähemal ajal uutesse avaramatesse ruumidesse Yonge-King ristumiskohal, leiavad töökoha 7 ametnikku.

Eric Ahlstrand, kes on Finnairi Kanada tegevuse juhataja, jääb Torontosse. Piirkonnajuhatajana toimib Ali Sadig-Ogli, müügiesindajana Peter Zimberg, sekretärina Anja Palonen ja reservatsioonide agendina Lea Savolainen. Kaks uut ametnikku palgatakse lisaülesannete täitmiseks.

E. Ahlstrand valiti esimeseks piirkonna juhatajaks Kanadasse 1968.

Ta töötas mitu aastat ühingu Põhja-Ameerika reisibüroo juhatajana New Yorgis ja tuli möödunud aastal Torontosse tagasi juhatama uue liini avamisega liituvaid töid.

Vancouverisse valitakse Finnairil alaline esindaja eeloleval sügisel. Finnairi esimene reisibüroo P.-Ameerikas avati Manhattanil juba 60-date aastate alul. Lennuühingu uus koosseis Ühendriikides on tõusnud 100-ni.

Kava kohaselt Montrealist Helsingisse tehtud lennud lahkuvad esmaspäeva ja reede õhtul Mirabelist kell 22.05 ja saabuvad Helsingisse järgmisel hommikul kell 11.05. Tagasilennud Helsingist Montreali toimuvad kolmapäeval ja laupäeval. Kolmapäeval lahkub lennuk Helsingist kl. 12.55 ja saabub Montreali kl. 15.05. Laupäevane lend väljub Helsingist kl. 14.00 ja jõuab Montreali kl. 17.05. Kõik antud ajad on kohaliku kellaaja järgi.

Otsene lennuühendus on tõstnud huvi Soome külastamise vastu.

Soome võib suvel pakkuda turistidele palju, seal on ettenähtud muuseume, mitmeid muusika- ja teatripidustusi, kontserte, väljasõite maastiku vaatamiseks ja võimaldab isegi kullapesemist Lapis.

Praegu on Finnairil kasutamisel 34 lennukit, suurimad DC-10 ja DC-8 tüüpi, lisaks uuemaid DC-9 tüüpi nn. Super-Caravelle lennukid.

Ilse Mägiste-Bergmani teine kunstinäitus Torontos

Laupäeval ja pühapäeval, 19. ja 20. märtsil toimub Toronto Eesti Maja väikeses saalis Ilse Mägiste-Bergman'i teine kunstinäitus Torontos. Laupäeval on näitus avatud kella 12-st päeval kuni kella 9-ni õhtul ja pühapäeval kella 12-st päeval kuni kella 8-ni õhtul.

Tänavusel näitusel on taas esitatud õlimaalid: lilled, maastikud ja vaikelud, mis on kunstnikule omaselt värvirikkad.

Proua Mägiste-Bergman'i julgustas selleks näituseks eelmisel aastal toimunud näituse õnnestumine. Peetri kiriku saalis toimunud näitusel omandati paarkümmend maali ning ka kriitikud suhtusid ta töödesse tunnustavalt.

Referaatõhtu Montrealis

Eesti Naisselts Montrealis korraline referaatõhtu toimub neljapäeval, 17. märtsil, Jaani kiriku seltskondlikes ruumes. Kavas on ettekanne Liivi Kasak-James'ilt, kes räägib ühest pikemast peatusest oma maailmareisul teemal: „Maailmatipu nõlvakul, Himaalaja mägedes matkamas".

Ettekannet kaunistavad rohked värvidiapositiivid.

Kogunemine kohvitassi juures alates kell 6.45, ettekande algus kell 7.30.

Kõik on teretulnud!

LEITUD VILLANE SALL

Viimasel Eesti Kunstide Keskuse üritusel, L. Avessoni kontserdil on keegi unustanud oma peenvillase salli St. Lawrence Centre Town Halli ülemisse näituse ruumi. Kätte võib saada Eesti Kunstide Keskusest, tel. 485-0141.

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

ESTO MUTUAL FUND, LTD.
Aktsia hind reedel, 4. märtsil $4.82
18 King St. E, Suite 207
Toronto, M5C 1C4
Telefon päeval 364-1131
õhtul 925-6812

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

VABA EESTLANE

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$28.—	$30.—
Poolaastas	$14.50	$15.50
Veerandaastas	$ 8.—	$ 8.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$46.—	$51.—
Poolaastas	$23.50	$26.—
Veerandaastas	$12.50	$14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $60.—, poolaastas $30.50, veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 centi. Üksiknumbri hind 35 senti.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 2M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „.....“ .....
..... 197..... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi .....
Aadress .....
.....
.....

ARMAST ABIKAASAT JA VENDA

ELMAR SAAGE't

sündinud 20. augustil 1908 Väike-Maarjas
surnud 3. märtsil 1977 Thunder Bay's

mälestavad leinas

abikaasa HELENE ja
õde ELSE

Tulihingelist eestlast, Eesti Seltsi auliiget, mitmekordset seltsi esimeest ja juhatuseliiget, E.K N. liiget, endise täienduskooli juhatajat ja laulukoori juhti

ELMAR SAAGE't

sündinud 20. augustil 1908 Väike-Maarjas, Virumaal
manalasse varisemud 3. märtsil 1977 Thunder Bay's, Ontarios

leinab

THUNDER BAY EESTI SELTS

TULIHINGELIST EESTLAST JA ARMAST SÕPRA

ELMAR SAAGE't

mälestavad leinas

TOIVO, MARIE ja IGOR

ARMAST SÕPRA JA RISTIISA

ELMAR SAAGE't

mälestavad leinas

ARTHUR, ELLEN ja LINDA

OOTAMATULT MANALASSE VARISENUD TULIHINGELIST EESTLAST, LAULUKOORI ASUTAJAT JA JUHTI

ELMAR SAAGE't

mälestab leinas

THUNDER BAY EESTI SEGAKOOR

SURMA LÄBI LAHKUNUD LIIGET

ELMAR SAAGE't

mälestab leinas

EESTLASTE KESKNÕUKOGU KANADAS

Aidake kaasa
„VABA EESTLASE"
levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele

KODUMAAL LAHKUNUD ARMAST ÕEMEEST, TÄDIMEEST JA SUGULAST

JOOSEP VALVUR'it

sündinud 5. jaanuaril 1884 Hiiumaal
surnud 15. veebruaril 1977 Tallinnas

mälestavad leinas

MARIE EISTRAT
ALMA NURST Inglismaal
ARTUR EISTRAT perekonnaga Stokholmis
EINAR EISTRAT perekonnaga
FRIDELNI HOLMBERG perekonnaga
MIRALDA TAMBERG perekonnaga
RENATE MARTEN perekonnaga
JOOSEP EISTRAT perekonnaga
BERNHARD JÕE perekonnaga

LEITNANT

ELMAR SAAGE't

mälestavad

E.V. Sõjakooli ja Lennukooli lõpetajad

HEAD NOORTESÕPRA JA AKTIIVSET SELTSILIIGET

ROBERT TEENE't

mälestab

TORONTO EESTI SKAUDISÕPRADE SELTS

ARMAST ONU

JOOSEP VALVUR'it

sündinud 5. jaanuaril 1884 Hiiumaal
surnud 15. veebruaril 1977 Tallinnas

mälestavad leinas

EDUARD VALVUR
LUDVIG VALVUR
ULRICH VALVUR
LINDA LEIS
DAISY AESMA
abikaasade ja perekondadega

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 106 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

467 Sherbourne St, Toronto 5, Ont.
Telefon 924-1498

Meie siiras kaastunne Sinule, MERIKE, isa

ROBERT TEENE

surma puhul.

Mälestab

EESTI RAHVUSTEATER KANADAS

Südamlik kaastunne JÜRI KORK'ile tema abikaasa

MAI-KAJA

surma puhul

TERR „KUNGLA"

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Õpetaja Ed. Mägi külastab Torontot

Käesoleva kuu teisel poolel saabub õp. Eduard Mägi Ühendriikidest Torontosse, viibides siin 4—6 nädalat. Ta kõneleb evangeelsetel pühakirja õhtutel Christuskirches, Eesti Maja lähedal (804 Broadview Ave).

Õp. Mägi ei ole Torontot külastanud 5 aasta jooksul ja kuigi ta on juba 80 a. piirides, on ta ikkagi veel energiliselt tegev vaimulikuna, põgenike immigreerimisel USA-sse, vaimuliku kirjanduse kirjastamisel eesti keeles ja ka tegev mitmesugustes vabade eestlaste üritustes.

KALLIST SÕPRA, KOOLI- JA RELVAVENDA

JUHAN PAPP'i

sündinud 7. aprillil 1921 Lüganusel
surnud 1. märtsil 1977 Buffalos

mälestavad vaikses leinas

ARNO KARU
JULIUS KARU abikaasaga
VOLDEMAR KIPPAR abikaasaga
ELIAS TOIVONEN abikaasaga
OIVI TOIVONEN
KALJU TORI abikaasaga

„Iga eestlane peab tegutsema oma rahva heaks"

Eesti Vabariigi aastapäeva aktus Hamiltonis

E. V. 59. aastapäeva aktus Hamiltonis pühapäeval, 27. veebr. oli kokku toonud hulgaliselt ümbruskonna kaasmaalasi, üle 200. Aktus toimus siinse ajalehe „Spectatori" uhiuues aulas, milline oli sobiv ja mahult paras siinsele, järjest vähenevale rahvusgrupile.

Pidulik aktus algas Eesti ja Kanada lippude sisse toomisega gaidide ja skautide poolt. Gaidid olid kenades rahvarõivastes ja auvalvesse jäädi terveks aktuse ajaks.

Pärast Kanada hümni oli lühike pelvus õp. U. Petersoo'lt, millele järgnevalt asus kõnetooli H. E. S. abipresident Merike Koger, kes sisukas sõnavõtus tervitas inglise keeles väliskülalisi. Eestikeelse osa lõpetas luuletaja E. Haavaniidu sõnadega, et ega siis igavest nõnda jää see, küll tagasi sohu viib sortside tee! Järgnevalt paluti ette astuda neil vapratel naistel ja meestel, kes osa võtsid Eesti Vabadussõjast. Neile kinnitati rinda tänutäheks valged nelgid rahvarõivas tütarlaste poolt. Eesti kooli noored rahvarõivastes — Kristina Laurimaa, Linda Ploom ja Arne Jõgi esitasid ladusalt L. Koidula luuletuse „Teretus" ja K. Randoja'lt H. Visnapuu „Ja siiski".

Langenute mälestamiseks võttis sõna H. E. V. Ü. esimees A. Jurs, mälestades leinascisakuga kõki neid, kes ohverdasid vabaduse eest oma kallima — elu.

Järgnes aktuse kõne EKN esimehelt U. Petersoo'lt, milles kõneleja väliskülalistele pidas inglise keeles lühi-kokkuvõtte ja edasi mainis, viimaste aastakümnete vältel on Põhja-Ameerika mandril tuttavaks saanud eesti sini-must-valged rahvusvärvid. Eesti Vabariigi aastapäev, kus iganes meie rahvuskaaslased seda tähistavad, ei ole mitte selleks, et omavahel kokku tulla ja vanu aegu meenutada. Sellel aastapäeval on põhiliselt palju suurem ja sügavam põhjus ja eesmärk. Iga tegu, iga üritus meie rahvuslikul pinnal, mida saadavad korda meie noored ja vanad, seob ikka tihedamini ühte meie ühiskonda ja generatsioone. Kõigest sellest väljub tahe, mis leiab endale väljendust E. V. aktusel kui ka kõigis rahvuslikes välja-asteis. Igas säärases välja-astes on avaldatud omajagu trotsi ja süüdistust meie kodumaad valdava põlisvaenlase vastu.

Kahed Ülemaailmsed Eesti Päevad on väärikaks tunnistuseks sellest jõust mida suudame koondada. On juureldud palju küsimuse üle — mis teeb ühe rahva tugevaks? Kas peitub see tugevus tohututes sõjavägedes, rikkuses või varas? Meil on tarvis tõsiselt tunda kohustust, mida tõime kaasa kodumaalt lahkudes. Meil ei ole sõjavägesid, kuid meil on oma rahvas ja meil on õigus ja kohustus öelda vabas maailmas oma sõna.

Võib peagu kindlalt oletada, et meie seisukohtade avaldamisest ja olukorra valgustamisest nii Kanada kui ka Ühendriikide valitsustele, on tingitud ametlik nende maade valitsuste seisukoht, mitte tunnustada praegusi punaste võimupiire Balti riikide suhtes.

Iga osake meie ühiskonnast peab küsima, mida saan mina teha oma rahva heaks. Seda tööd on palju, seepärast peame jääma vahetult ühendatuks. Kõik meie organisatsioonid, hellakestest kuni poliitiliselt võitlevate organisatsioonideni, peame alati taotlema oma põhilist sihti.

Ellu on aegade jooksul näidanud, et see, millel on suur väärtus, sellel on ka kõrge hind. Ootaja ja vaataja sille langeb väga vähe. Sellepärast ei ole kiillalt unistustest, vaid peab avatud silmadega astuma samme, mis võivad unistustest teha reaalsuse. Rahvas ise, iga üksik isik ja väike grupike, nagu seda on perekond, need on põhiliseks oma rahva tuleviku määrajaks. Iga üksiku inimese tugevus, eriti just rasketel aegadel, on see, mis otsustab terviku saatuse. Niikaua kui jatkub meil kartmatust, indu ja usku, niikaua ei ole meie aktused mitte ainult unelmad, vaid kindlad sammud taas vaba kodumaa poole.

Järgnes aktuse kontsertosa, mille alustasid H. Bohl ja A. Kuus kandlemänguga, esitades 5 pala: „Noor merimees", Põja polka", „Mu meelen kuldne kodukotus", „Täna öösel naudin eiu", „Minu peig on kalamees". Esinejad said kiitva poolehoiu osalisteks.

H. E. S. esinaine Tiiu Pallop andis üle seltsi stipendiumi 1976. a. kevadel gümnaasiumi paremale lõpetajale Hamiltonis, kelleks osutus Toronto ülikoolis õppiv Thomas Koger. H. E. Võitlejate ühingu stipendiumi õnnelikuks võitjaks oli I a. Waterloo ülikoolis õppiv noor Allan Pertens. Nad on tubliks eeskujuks paljudele teistele noortele, kuna mõlemad on koolitöö kõrvalt aega leidnud eesti organisatsioonides kaasa töötamiseks.

Väliskülalistest tervitas esimesena Hamiltoni uus linnapea J. MacDonald, kes lausus kiitvaid sõnu eestlaste tubliduse ja edasipüüdlikkuse arvel, mainides eeskujuna neid kahte noort.

Parlamendiliige L. Alexander soovis jõudu edaspidises võitluses kommunismi vastu. Tööminister J. Munro tervituse luges ette Olga Varga. Mitmekultuurilisuse Keskuse juhataja dr. Morris soovis ka tulevikus head koostööd. Järgnesid läti ja leedu esindajate sõnavõtud. Kirjalikud tervitused olid saabunud piirkonna esinaiselt Anne Jones'ilt, Londoni, Toronto, Kitcheneri ja St. Catharinesi Eesti Seltsidelt, millised luges ette aktuse teadustaja Katrin Kopvillem.

H. E. S. Segakoor ja „Helletajad" kandsid ühiselt ette E. Võrgu „Ma lillesideme võtaks" ja O. Merikanto „Meri", milles soolo-osades olid Valve Tali ja Hilda Sepp, klaverisaade pr. Eva Rammolt. „Helletajad" laulsid veel Zeiger-Toi „Kanneldaja", milline võeti soojalt vastu.

Lõppsõna oli H. E. S. juhatusliikmelt Olav Sepp'alt, kes tänas kõiki esinejaid ja aktuse heaks kordaminekuks kaasaaitajaid. Sisukas aktus lõppes Eesti hümniga.

FINNCHARTER LENNUD 1977

Helsingi on hea lennuväli Skandinaavias ja võimaldab suurepäraseid võimalusi naabermaades rändamiseks!

HINNAD ALATES $449.00

	LAHKUMINE	SAABUMINE	KESTVUS	VIIMANE RESERVATSIOONI PÄEV	HIND
TORONTOST	21. JUUNI	21. JUULI	30 PÄEVA	TÄIS	$449.00
	6. JUULI	4. AUGUST	29 PÄEVA	6. MAI	$449.00
	20. JUULI	10. AUGUST	21 PÄEVA	20. MAI	$449.00
	10. AUGUST	31. AUGUST	21 PÄEVA	10. JUUNI	$449.00
VANCOUVERIST	8. JUUNI	26. JUULI	48 PÄEVA	7. APRILL	$469.00
	7. JUULI	3. AUGUST	27 PÄEVA	6. MAI	$510.00

TINGIMUSED:

- Torontost sõita soovijail tuleb lennupileti reserveerimisel maksta sisse $50.00, Vancouverist sõita soovijail $60.00. Sõidust loobumisel ei maksta seda summat tagasi.
- Koha reserveerimine teha vähemalt 60 päeva enne sõitu ja lõpposa hinnast maksta vähemalt 45 päeva enne sõitu.
- Sõidukavatsusest loobumisel vähem kui 45 päeva enne ärasõitu reservatsiooni sissemaksu ei tagastata. Loobumisel 45—35 päeva enne ärasõitu peetakse samuti reservatsioon sissemaks, juhul kui asendatakse teise reisijaga. Muul juhul peetakse kinni kogu pileti hind.
- Sülelaste (alla 2 aasta) piletihind on 10% vastavast täiskasvanute hinnast.
- Laste (2—11 a.) piletihind on $25.— odavam täiskasvanu piletihinnast.
- Pileti hind ei sisalda Kanada õhusõidumaksu, $8.00, mis tuleb maksta eraldi. Sülelaste pileteilt ei tule seda maksu maksta.
- Kõik lennud tehakse Finnair'i või Kar-Air'i DC-8 lennukeil.
- Kõik lennud on Kanada Õhuvalitsuse poolt heaks kiidetud.

RESERVEERIGE ENDILE KOHAD VÕTTES ÜHENDUST MÕNE MEIE JÄRGMISE ESINDAJAGA

FINNCHARTER:

Tel. (416) 362-2323

RESERVEERIGE MEIE KAUDU KÕIKIDELE ÜLALPOOL MAINITUD LENDUDELE!

HELISTAGE **KOHO TRAVEL** TELEFON (416) 485-9437 või AINO KAING, 757-5080

191 Eglinton Ave. E. Toronto, Ontario M4P 1K1

KORRALDAME HOTELLIDE RESERVATSIOONE, AUTODE RENTIMIST, RINGSÕITE (SIGHT-SEEING TOURS)
Ontario Provintsivalitsuse poolt loaga varustatud.
Litsentsi nr. 1141985.

SEDA KÕIKE ON VÕIMALIK RESERVEERIDA AINULT ÜHE TELEFONIKÕNEGA.

Tehke reservatsioonid ülalnimetatud lendudele otse meilt

TORONTON SUOMALAINEN OSUUSPANKKI
TORONTO SOOME ÜHISPANK
Telefon 486-1533

TASUTA LENNUKOTT IGALE, KES TEEB OMA RESERVATSIOONI MEIE KAUDU

Reisibüroo registreerimisnumber 1312093
191 Eglinton Ave. East, Toronto M4P 1K1

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

TULUMAKSULEHTEDE TÄITMINE
MARK TUOMOLA, B.A.
Tel. kontoris 481-2416
kodus 488-1801
191 Eglinton Ave. E. Toronto
Toronto Soome Ühispanga II korral. — Avatud igal päeval 10—10, laup. 10—3.

VINEERID
Üle 70 erineva sordi kohapealseid, haruldasi ja eksootilisi vineere.
PLYWOOD & HARDBOARD
saetakse teie soovikohaselt
ULMIA puutööriistad, tööpingid & Contact cement, tiikpuu-õli, „water stains", äärekaunistused, inlay, marketrii tarbed.
THE PLYWOOD SHOP
142 Davenport Rd. (tagahoovis)
921-9505

„Lääne Tuuslar" hukkus proovilennul

LOS ANGELES — Laupäeval, 26. veebruaril hukkus Californias spordilennuk „Lääne Tuuslar" ja hävis täielikult. Lendurid Lembit Palm-Leis ja Aadu Karemaa said kergeid vigastusi.

Gillespie lennujaama juures, San Diego ligiduses, monteeriti kohaliku firma poolt lennuki tiibadesse lisa bensiinitangid. Lendurid plaanitsesid lennata 7500 jala kõrgusele, et sooritada lennuki kiiruse katseid pärast äsja tehtud voolujoonelisuse muudatusi.

15 sekundit pärast õhkutõusmist jäi lennuki mootor seisma. Hädamaandumine äpardus ega võimaldanud lennuki päästmist. Küll õnnestus lenduritel pääseda omal jalal lennukist.

Lembit Palm-Leis sai 16 haava õmblust otsa ette ja Aadu Karemaal suleti lihahaav vasaku silma ääres kahe õmblusega.

Kuna ametlik juurdlus õnnetuse põhjuseks on vaevu alanud, ei ole teada kindlat mootori seismajäämise põhjust. Teatavasti plaanitses L. Palm-Leis sooritada 20. mail lendu New Yorgist Pariisi, Lindberghi 50-aasta mälestuslennuna. Kuna lennuk kindlustatud ei olnud, ja äralennuni aega on vähem kui kolm kuud, siis on täielikult lõppenud suured ookeani ületamise plaanid.

aatco travel service (north) limited

2450 Victoria Park Ave. (MCA BLDG.)
Willowdale, Ontario M2J 4A1

ANJA KIVINEN — 497-3622

ÜÜRILENNUD SOOME (charters)

Igasugused reisid üle maailma ★ Puhkusreisid lõunasse
Hotellide reservatsioonid ★ Autode rentimised
Kindlustused

● Eestis sündinud kirjaniku ja publitsisti dr. Carl-Gustav Ströhmi sulest ilmus hiljuti Grazis, Austrias, Styria kirjastusel raamat „Ohne Tito. Kann Jugoslawien überleben?" Sellest käsitatakse võimalikke järeldusi pärast Tito surma.

Eesti Vabariigi aktusel Torontos toimus ka Eesti Seltsi kauaaegse esimehe ja juhatuse liikme Helvi Kõva austamine. Pildil gaid Silvi Terts kinnitab Helvi Kõvale rinda lilli, keskel Eesti Seltsi esimees V. Poolsaar, paremal gaid Ingrid Kütt.

Foto: T. Säägi

E.V. aastapäev Kolmainu koguduses

Toronto Eesti Ev. Luteriusu Kolmainu koguduses peeti jumalateenistus ühenduses Eesti Vabariigi aastapäevaga ja sellele järgnenud koosviibimisega päevakohases pidulikkuses ja meeleolus. Jumalateenistusel jutlustas koguduse õpetaja O. Gnadenteich tuletades meelde Jumala ustavust meie maale ja rahvale. Jumalateenistusel laulis Onne Laikve.

Jumalateenistuse järele toimus rohke osavõtuga koosviibimine kiriku saalis, kus Naisringi liikmed olid maitsva kohvilaua valmistanud. Koosviibimisel laulis Onne Laikve, kuna pearõhk langes Kalju Tori aastapäeva kohasele kõnele.

Kõneleja ütles, et meie austame ja täname neid, kes meie vabariigi loomisest ja hilisemast ülesehitamisest osa võtsid.

Eriti aga mõtleme neile, kes andsid oma elu, et meile seda vabadust saavutada. Eesti rahvas on alati pidanud võitlema oma vabaduse ja eluõiguste eest. Vabadussõjas aga saavutati ülim, mis meie rahvas siiani saavutanud on: iseseisvuse ja õiguse olla ise oma maal peremees. Võit saavutati üksmeeles, kuna noored ja vanad võitlesid koos. Uus generatsioon kes jätkas isade võitlust oli 1940—1945. aastatel sõjateel, kus kanti raskeid ohvreid.

Ka okupeeritud kodumaal kestab vabadusvõitlus, mida kinnitab vabasse maailma saadetud Eesti Demokraatliku Uniooni memorandum.

Kõne võeti vastu elava ja pika aplausiga, millele järgnes Eesti hümni laulmine.

Püssi- ja püstoliklubi juubelivõistlused

Toronto Eesti Püssi & Püstoliklubi sai 10 a. vanaks. Selle sünnimuse tähistamiseks klubi juhatus korraldab Eesti Majas klubi laskетiirus 1., 2. ja 3. aprillil laialdased sisetiiru laskevõistlused kal. 22. vaba, standard ja spordipüssidest ning kal. 22. vaba ja standard püstolitest. Pärast võistluste lõppu kell 14.00 toimub kohtadele tulnuile auhindade kätteandmine. Üleandmisele tulevad ka 1976. a. Balti maavõistluste medalid. Üleandmist toimetab aupeakonsul I. Heinsoo. Et hoida meie rahvusgrupi hulgas laskesporti ajalookohaselt väärikal kõrgusel, palub klubi juhatus kõiki laskesportlasi sellest võistlusest osa võtta.

Meeskoor aktiviseerib oma tegevust

Ees kontserdid Torontos ja Montrealis

Toronto Eesti Meeskoor esines hiljutisel Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel, valmistus just esinemiseks tänavusel „Sõnasillal" ja liikmed olid tegevuses lavale vastava trepistiku ehitamiseks, kui lähemaks vestluseks avanes võimalus koori esimehe R. Pohlakuga, koorijuhi H. Toiga ja sekretäri V. Libega.

R. Pohlak räägib koori uutest plaanidest, mida juba kavandatakse pikema aja peale ette. Kõigepealt on kuu lõpul kevadkontsert, külastatakse Montreali ja käimas on kampaania nooremate lauljate leidmiseks. Kooril on juhtkonnas juba toimunud noorendus, kauaaegse esimehe E. Tikenbergi asemele on asunud R. Pohlak, abikoorijuhi kandidaadiks on J. Kivik ja teise kandidaadiga on läbirääkimised käimas.

Nende ülesandeks oleks koorijuhi abistamine ettevalmistustöödel ja noortele võimaluse andmine koori tööga ühinemiseks.

Ka on sellega loodud koorijuhtide kontinuteet.

Hiljutisel peakoosolekul otsustati hakata korraldama iseseisvaid vaimulikke kontserte, selgitab R. Pohlak koori kavasid, mis jääks osaks koori tööst. Sellejuures laieneks koori repertuaar vaimuliku muusika osas. Krooniks selles osas oleks julge unistuse täitumine, et paari aasta pärast koos kõigi Toronto kooridega saaks toodud rahva ette kas Händeli „Messias" või mõni teine oratoorium. See on koori tulevikusooviks. See oleks esimest korda paguluses, mil nii suurt muusikatööd esitatakse ja nagu R. Pohlak ütleb, on meil selliseid lauljaid olemas, kes tagaksid kõrgetasemelise esituse.

Majanduslikult tuleks see esitada kahes keeles, esmalt eesti ja siis inglise keeles, kusjuures kooriosad võiksid olla mõlemil juhul eestikeelsed.

Ühe kanada sümfooniaorkestriga on juba kontakt olnud ja neil on huvi läbirääkimise jätkamiseks. Organiseerimine võtab palju aega ja enne kahte aastat selle teostamiseni ei jõua.

Küsides, miks koos asub sellise suure ülesande lahendamisele, vastab R. Pohlak, et tiki valik pole tähtis, kuid meil on tunne, et see on meeste poolt vastu võetud, et tuleb anda rahvale, küalistele ja lauljaile siisti. Senine tegevus oma mitme kontsertiga on muutunud rutiinipäraseks. Aga ühe suurema ülesande täitmine võib noorte hulgas huvi äratada, neid kaasa tuua esialgse töö lahendamiseks ja siis neid kooriga püsivaks tööks siduda.

Koorijuhtide valik on tehtud samal alusel, et noored juhid tööd edasi viiksid.

Seni on meeskooril siin mõneti monopol olnud, mistõttu on suur kohustus, et eesti meeslaulu traditsioon ja kunstijoon saaks teistele generatsioonidele üle antud.

Eelseisvast kontserdist T. Eesti Majas, mis toimub pühapäeval, 27. märtsil kl. 3 p. l., andis lühiülevaate koorijuht H. Toi. Selle programm on koostatud natuke teisiti, sinna on võetud laule, mida palju pole lauldud. Rohkem kui pooled on uued laulud, sest ka lauljad tüdinevad samadest lauludest ja rahvas nende kuulamisest. Koor on olnud pingsas töös, praegu on toimunud kolm harjutusõhtut nädalas. Uutel lauljail oli raske kohaneda vanade lauljate repertuaariga, mistõttu hakati neljapäeviti neile järelaitamise harjutusi korraldama. Peagi hakkasid ka teised sellest osa võtma ja nii kujunes sellest tavaline lauluharjutus.

Vaadeldes lähemalt kava, on selle esimene pool hästi isamaalik ja tõsine, teises aga natuke nalja, rõõmu ja armastust.

Arvult on see kooril 103-s kontsert. Selles on A. Läte „Kostke laulud eesti keeles", A. Kapi „Igatsus", V. Nerepi „Mehed", A. Virkhausi „Kevad", K. Türmpu „Lauluke", kõik uued laulud meeskoori repertuaaris. Tuttavamal poolel on T. Kuula „Nuiammeeste marss", J. Aaviku „Suveõhtul", A. Läte „Unenägu", Paciuse „Kuula, kuidas hääli elab". Lõpuks Asta Ballstadti klaverisaatel Verdi „Seppade laul", E. Aava „Läki-läki" ja Zeiger/Toi „Kanneldaja". Viimases on koorisolistiks tenor Lembit Siilats. Teiste laulude kõrval esitatakse ka T. Vettiku humoorikas „Kes meist pampu kannab". Laulude vaheajal on klaverisolistiks noor ja andekas Karen Viinamäe.

Küsides, kas sama kava esitatakse ka Montrealis, vastab H. Toi, et seal ettenähtud esinemisel 23. aprillil Windsor hotellis, on erinev kava. Koorilaulude kõrval on ettenähtud L. Siilatsilt soololaule.

Samuti harjutavad praegu Montreali meeskoori liikmed samu laule, mida siis koos lauldakse.

Kontserdile järgneb koheselt peoõhtu. Järgmisel päeval lauldakse kirikus eesti jumalateenistusel.

Lõpuks rõhutab koori esimees R. Pohlak, et koori tegevus peab olema vastuvõetav nooremaile liikmeile. Praegu on käimas kõva kampaania noorte liikmete juurde saamiseks. Mõned on juba kooriga liitunud. See uus põlvkond peab eesti meeslaulu viljelemist edasi kandma.

E.V. aastapäev Rochesteris

ROCHESTER — Rochesteri eestlaskonna koosviibimine E. V. 59. aastapäeva puhul toimus laupäeval, 26. veebruaril algusega kell 6.30 õhtul. Korraldajate poolt varutud söögisaali Valle's Steak House'i oli kogunenud arvukas eestlaste pere. Märgatavalt rohkesti olid esindatud kaasmaalased, kelledel üks abielupooltest on ameeriklane. Seekordset koosviibimist võib pidada eriti õnnestunuks just seetõttu, et osavõtjate seas leidus ka kaasmaalasi, kes mõnesugustel põhjustel pole senini eestlaste üritustest osa võtnud.

Koosviibimise avasõna ja tervituse eesti ja inglise keeles ütles Rochesteri eestlaste nimel Abel Pintson. Avasõnas mainiti eriti selliste koosviibimiste osatähtsust meie võitluses vaba Eesti eest rahvusvahelisel võitlusfoorumil. Eesti vabaduse eest langenuid kangelasi mälestati leinaseisakuga. Õhtu ametlik osa lõppes ühiselt Eesti hümni laulmisega.

Õhtu eeskavaline osa lasus sopran Nancy Virkhaus'i õlgadel. Klaverisaade oli dr. Taavo Virkhaus'i kindlates kätes. Esinemist kviteeriti kuulajaskonna poolt kauakestva aplausiga. Meeldejääv koosviibimine kestis hilisööni.

A. P.

Sudbury eestlased vajavad oma kodu

Sudbury Eesti Seltsi poolt korraldatud Eesti Vabariigi 59. aastapäeva koosviibimisel Mandarin Embassy Moto Hotellis laup., 26. veebr. 77 kogunenud 60-nele täiskasvanule ja 8-le noorele kõneles dr. Juta Kitching kahe eesti üliõpilasriku — Anna Haava ja Lydia Koidula motiividel, milledele lisaks aga ka vägagi mõtlemapanev oli tema oma proloog:

Täna, Eesti Vabariigi aastapäeval, oleks sobiv rääkida nii paljust, nii paljust... Me võiksime kõnelda Eesti riigist ja vabadusest; me võiksime meenutada aegu — rahu hõlmaga kaetud, meenutada aegu sõja müraga maetud... Võiksime vestelda võitlustest — ja hõisata võitude rõõmus! Võiksime kurta neid ränke kaotusi... võiksime arutada terve ajalco uuesti lahti ja aastate taktis tampida tagasi mööda aegade keerulist teed.

Jah, võiksime praotada isegi tuleviku ust ja piki-silmi sihtida, mis näib seal valge, sinine või must.

A. Haava 1906. a. loodud, „Eest ära, eluvanker veereb!", ainel kõneleja viitas, et elus pole seisakut, kuid — käed külge, et juhtida, tõmmata, lükata... teha kaasa olulist, olgu me osa.

Kõneleja mainis, et Sudbury eestlaskonnal puudub oma kodu ja selle all kannatab ka kogu rahvusgrupi ühistöö... Ometigi on võimalik seda lünka hea tahtmise ja julge pealehakkamisega täita, nii nagu seda ütlemata hea eduga on mujal tehtud. Pärast ühise kodu probleemi siirdus ta teise ettepaneku juurde: Asutada stipendiumi fond, mis oleks kohalike eestlaste poolt eesti päritoluga üliõpilastele, kes muude õpingute kõrval Laurentianis võtavad osa ka vähemalt ühest Soome-Ugri kursusest. Eelseisvast aastast kujunegu stipendiumi fondi aasta!

Kahjuks läks kõnest palju kaduma üldsaalis õhtustajate suure jutuvadina tõttu, kuna eestlastele seal oli varutud ainult nurgake...

A. M.

Wintario uued võidud

3. märtsil toimunud järjekordsel Wintario loosimisel langesid viis 100 000-dollarilist peavõitu piletеile nr. 37600 seerias 71, nr. 87875 seerias 27, nr. 17026 seerias 71, nr. 49628 seerias 62 ja nr. 86632 seerias 34.

JÄÄTUNUD RAAMAT

KOOSTANUD ANTS VOMM

23.

Üks venelaste grupp oli end juba ette valmistanud kaubandusekskursioniks 240 miili Yukonit mööda üles, kaugeim koht, mida nad kunagi on külastanud. Venelastel oli suur nahkpaat masti ja purjega, mehitatud kaheksa mehega ja täidetud kahe tonni vahetuskaubaga. Ameeriklased otsustasid nendega koos minema hakata, kuigi kaugemale põhja poole kui venelased. Neil oli oma pisike paat, kuueseitsmesaja naela kaubalastiga. Jõgi ülemjooksul oli alles täis jääd ja ajupuud. Suur puu triivis vahest vene laeva alt läbi, tõstes selle osaliselt õhku.

Ameeriklased jõudsid Yukoni kindluse juurde 9. juunil, olles kahekümne üheksa päevaga aerutanud ja maha sõitnud kuussada miili. Mõni nädal hiljem, kui voolus neid tagant lükkas, katsid nad sama vahemaa seitsme päevaga. Yukoni kindlus kuulus Hudson's Bay Company'le, kes maksis selle eest, et siia sisse kolida. Kindlusel oli päris tsiviliseeritud nägu. Oli näha värskelt kipsitud seinu, klaasaknaid, välikaminaid, ärisid, ladusid ja suurt karusnahkade ruumi. Ümber kindluse elas igasuguseid indiaanlaste suguharusid, keda kohapeal kutsuti „rumalaks rahvaks", „metsarahvaks", „kasetohu rahvaks", „rotirahvaks", „määrahvaks" jne. Mõned neist kandsid rahvarõivaid.

Richardsoni, Kane'i ja Hall'i jutud osutusid tõeks, et polaarmaadel on rohkem loomastikku kui Kesk-Ameerika metsades. Jõed olid tulvil kaladest, kes peaaegu palusid et neid püütakse. Whymper ja ta sõbrad ostsid Nulatost kaheksasada valge jänese nahka omale vooditekkideks. Põdraliha ja vahetevahel ka piiber oli indiaanlastele tavaliseks vaheldуseks, kui kalast juba küllalt sai. Põdra nina ja piibri saba olid maiuspalad. Ameerika põtra leidus siin nii rikkalikult, et pärismaalased ei hakkanud nende peale püssirohtu raiskamagi. Kui nähti mõnda põtra ujumas, hakati teda paadiga taga ajama, kuni loom väsib. Siis surmati loom nugadega.

ESKIMOD

Mida kirjutab dr. Hartwig sada aastat tagasi eskimodest?

Eskimod elavad põhjapoolsematel Põhja-Ameerika maaaladel ja Gröönimaal. Neil on lai, lame nägu, laiem just silmade alt, kuna otsaesine on tavaliselt kitsas ja tahapoole längu. Silmad on kitsad ja enam-vähem ülespoole, mis viitab rohkem sugulusele mongoolide ja tatarlastega, kui lõunapool elavate indiaanlastega. Nende nahavärv on valgem kui vase karva lõunanaabritel. Enamus mehi on alla keskmist kasvu, kuid ei või ütelda, et nad oleks kääbusrahvas. Naised on aga peaaegu kõik väikesed. Eskimod on kõik laiaõlgsed ja on jõu poolest üle teistest ameerika elanikest. Mõlema soo juures on jalad ja käed tähelpandavalt väikesed ja ilusad. Hülge- ja merihobusejahist on nende selja- ja käemusklid hästi välja arenenud. Noorelt on nad rõõmsad ja heatahtlikud, ja naised, kui nad näeratavad, paljastavad rea valgeid terveid hambaid.

Nagu kõik metsrahvad, tätoveerivad nad oma nägusid ja mehed täidavad iga võimaliku prao oma näos kalliskivide või elevandiluukestega ja nagu punanahad, armastavad nad helmeid. Nad on külma vastu hästi riietatud ja kannavad topeltjakke, seest põhjapõdranahast ja väljast hülgenahast. Jalas on neil pikad veekindlad hülgenahast saapad, vooderdatud linnunahaga ja nad kannavad suuri kindaid. Naised on õppinud oma suvekleite tegema hülge või merihobuse sisikonnast, mis on veekindlad ja praktilised. Naised kannavad suuremaid kapuutse, kus nad hoiavad ka lapsi ja vahest on ka saabastes koht, kuhu beebi sisse mahub.

Eskimo ehitab oma onni kõvast lumest. Esiteks teeb ta ringi pehme.e lumepinnale, puhastades sööri seest jääni, mis jääb ta elamu põrandaks ja ehitab seinad kolmenelja tolli paksustest kõvalume tükkidest, mis annavad valmivale elamule ka küllaldaselt valgust. Tavaliselt ehitatakse selline onn kahe mehega, üks kujundab sisemist, teine välist poolt. Ümmarguне lumionn valmis, lõikab seesolija madalasse ukseaugu ja ronib välja, valminud ehitust vaatama. Seinte õige paksus on tähtis. Liiga paksud seinad tekitavad ilmaasjata niiskust ja võivad hakata sulama. Kui on rohkem valgust vaja, siis tehakse see läbipaistva jäätüki asetamisega seina sisse lõigatud auku. Selle kristallonni mööbel tehakse ka lumest, nagu istmed, laud ja magamisasemed. Kaetud nahaga on nad väga mugavad. Vajaduse korral ehitatakse lisaruume, kõik muidugi avausega kolde poole.

Oma suure vilumusega võib eskimo oma onni üles ehitada sama ruttu, kui teisel telgipüstitamiseks aega läheb.

Kuid ükskõik mis ainest eskimo hütt ka tehtud pole — lumest, kividest, mullast või ajupuudest — igal pool Beringi väina ja Smithi väina vahel on see kohandatud loodusele ja praktiline.

Vahest kaevatakse käigud ka eriperede vahele ja elanikud võivad oma vahel võõra silma nägemata läbi käia.

Eskimode andekuse üks tippsaavutusi on ennem siiski ta ühemehepaat „kajakk" või süst.

Mis puutub veel eskimo lumemajja, siis suurt tuld seal sees teha ei saa ja pole vajagi. Inimesed onnis annavad juba ise sooja, pluss väike priimus või midagi sarnast keetmiseks. Liha sööb eskimo tavaliselt pooltoorelt või kuivatatult.

Oma süstaga liugleb eskimo vilunult lainetel. Oda või harpuuri hoiab ta aerutamise ajal enda ees. Aerutades oma kaheotsalise aeruga on ta kui köielkäija lainetel, isteauk veekindlalt suletud.

Naiste paat, „oomiak" on tehtud kerestiku peale tõmmatud hülgenahast ja mahutab kümme kuni kaksteist inimest. Paat on varustatud istmetega, kus naised sõuavad. Paadil on ka hülge sisikonnast tehtud kolmenurkne puri, mis on kerge ja tuulele vastupidav. Mehed peavad liiga alandavaks sellises omnibuss-laevas sõita, jättes selle täiesti naiste paadiks, kes aerutades laulavad monotoonset laulu.

Sir John Richardson märkis teravmeelselt, et Mackenzie ja Coppermine'i jõegede vahel elavad eskimod tegid suure vea, kui nad aerutavaid inglise madruseid naisteks pidasid ja neilt küsisid, kas kõik inglise naised kannavad habemeid.

Eskimode jahivarustus on suurepärane. Neil on eri tapariistad eri jahiloomade jaoks ja nende elastsed vibud hülgesoolikatest nööridega lasevad kuuejalase noole kauge maa pealt märki.

Eskimo kasutab kõiki oma püütud maa ja mereloomi viimseni. Nuge, odaotsi ja kalakonkse teeb ta hirvesarvedest ja luudest. Vaalaskalaribisid kasutab ta katusesarikaiks või kelgujalasteks, kui triivivat tarbepuud pole käepärast. Tugevat kõit saab ta hülgenahast rihmade näol ja muskusveise ja hirve soolikatest saab ta ka vibunööri ja tugevat võrgu- ja püüniseматerjali.

Pikkadel pimedatel talvekuudel nokitsevad mehed kunstkäsitööd teha oma onnides või igloodes, lõigates luust omapäraseid figuure ja ehteasju välja, samuti valmistades uusi õngekonkse, noapäid ja muid vajalikke asju samast materjalist, metallist või puust.

Kõigest sellest olenevalt on eskimo parem punanahast, kellede arvates eskimo on ainult elajas, keda tuleb tappa.

Oma raamatus „Retk Coppermine'i jõeni" Hearne kirjeldab üht tõestisündinud lugu nende verejanusest vihast. Kui indiaanlased kuulsid, et mõned eskimod on asunud Coppermine'i jõe suudmesse, tõusis neis silmapilkselt kiskjalik viha. Hearne, ainuke eurooplane meeskonnas, oli võimatu midagi ette võtma ja ta oleks võinud samahästi jääkaru südant katsuda, kui neid mõrvaplaanidega indiaanlasi oma plaanist loobuma panna. Osavalt ja häältetult, nagu maod, lähenesid nad oma saagile ja kui õhtune päike silmapiiri taha vaos, tormasid nad suure kisaga eskimotele kallale. Ükski eskimotest ei pääsenud.

„Aastast aastasse", ütleb Sir John Richardson, „näeme eskimosid Ameerika põhjarannikul ringi rändamas. Kui jõed kevadel jääkattest vabanevad, võib näha neid kärestike või koskede juures lõhi püüdmas, kes siis jõgesid mööda üles tulevad kudema. Samal ajal, lõuna pool isegi varem, jahivad nad põhjapõtru."

(Järgneb)

Nora Külma mälestades

Seda ei ole palju, kuhu sõnad ulatuvad, kui seisame oma eluringi kuuluvate inimeste Viimse Sängi ees. Käesolevalt jätame jumalaga ajakirja „Triinu" kauaaegse Toronto toimetaja Nora Külmaga. Sündinud 29. juulil 1909. a., lõpetanud Tallinna Kommertsgümnaasiumi, abiellub ta peagi majandusteadlase August Külmaga. Noor, sädelev ja lauluga ristitud, on ta heldelt armastatud ja lugupeetud nii perekonnas kui sõprade ringis, eriti E.Ü.S. laialdases peres.

Kuulumata neil Vabariigi õnnelikel aastail Nora Külma tutvusringi, viib kodumaalt põgenemise sügis meid ühte paati, samuti jagame põgenike laagrit Stokholmis. Pidanuks oleme pime, kui Nora ses kodututе peres oma kahe silksireda tütrega poleks silma hakanud oma olemuse äärmise tasakaalukusega. Oma kaotusvalu ta oskab hoida enesele. Mitte alati ei ole ilusad naised ristitud kõrge intelligentsiga nagu seda on Nora oma põhjamaiselt kaine mentaliteediga ja harmooniliselt tervikliku isiksusega. Temas puudub täiesti oma kuulsa nimekaimu H. Ibseni Nora kergekaalulisus. Asjata ei kujune temast hiljem ajakirja „Triinu" kauaaegne edukas toimetaja. See eeldab kohusetunnet, korrektsust ning vastupidavust. Meenutagem vaid „Triinu" eelkäijate „Kauge Kodu" ja „Kodukolde" lühidast iga.

Enne Suurt Puhkust antakse Nora Külmale vastu võtta veel valus teade tütre Merikese surmast, kelle arabeskseid värsse „Triinu" lugejaskond samuti heldimusega mäletab. Ning siis läheb ta ise teadlikkusega ja leplikkusega vastu vaikusele. Sündinud südasuvel, oli Nora lemmiklilleks karikakar. Liigitaksin ka teda end nende hulka, tema põhjamaises helenduses ja elusiiruses. Kes Nora sõpradest ei mäletaks tema hingestatud, isikupärast liivilinase-tämbrilist soolot:

„Külm oled sa, Põhja valge
naine ... nagu Su sõsarõde
jääkristall!"

Just sellisena Sa tähendasid ning tähendad oma lähimatele kogu maailma, lembust ja kodu. Peale abikaasa ja perekonna valusa kaotuse, leinavad Sind laialdane sõprade pere, „Triinu" toimetus ja arvukas lugejaskond.

Head und, Nora!

SALME EKBAUM

Mitmekultuurilisus? See on teie teha.

Kogu mitmekultuurilisuse taga peituv idee seisab selles, et aidata kanadalasi üksteisega läbisaamisel ning üksteise tagapõhja ja erinevuste mõistmisel.
Ehkki mitmekultuurilisus on valitsuse alaline poliitika kõigile kanadalastele, on see vabatahtlik. Meie ülesandeks on seda kõiku rakendada.
Meie föderaalvalitsus võimaldab järgmisi programme ja võimalusi meie erikultuuride säilitamiseks:

THE DEPARTMENT OF THE SECRETARY OF STATE
Riigisekretariaadi osakond

Mitmekultuurilisuse programm on kujundatud selleks, et abistada ja edutada nende Kanada gruppide kultuurilist tegevust, kes tahavad säilitada ja viljeleda kultuuripärandit Kanadas. Allpool toodud aktsioonide rakendamine aitab saavutada seda eesmärki:

Side etniliste gruppidega, Ethnic Groups Liaison
Selle programmi alusel kasutatakse professionaalseid jõudusid üleriigilises ja kohalikus ulatuses, et abistada gruppe organisatsiooni ja kommunikatsiooni alal.

Kanada identsuse programm, Canadian Identities Program
Taotleb vähemusgruppide kultuurilise identsuse tugevdamist ning edutab suuremat arusaamist Kanada kultuurilisest mitmepalgelisusest käsitööde, teatri, rahvapidustuste ja kirjanduse kaudu.

Kanada etnilised uurimused, Canadian Ethnic Studies
Canadian Ethnic Advisory Committee juhtimisel arendatakse programme etnilisteks uurimusteks Kanadas. Advisory Commitee korraldab ka programmi külalisprofessorite ja -lektorite loenguteks Kanada ülikoolides.

Abi mitteametlike keelte õpetamiseks, Non-offician Languages Teaching Aids
Keeltekursuste korraldamiseks ja õppematerjalide muretsemiseks antakse majanduslikku toetust.

Mitmekultuurilisuse keskuste programm, Multiculturalism Centres Program
Abistatakse seltskondlikul alusel tegutsevaid gruppe mitmekultuurilisuse keskuste rajamiseks kohtadel.

Immigrantide integratsiooni programm, Immigrant Integration Program
Abistatakse mitmesuguseid gruppe, et võimaldada immigrantidel intensiivsemalt osa võtta Kanada ühiskondlikust tegevusest.

Kavandite toetuste programm, Projects Grants Program
Seltskondlikul alusel tegutsevatele gruppidele antakse majanduslikku toetust laialdaseks mitmekultuuriliseks tegevuseks.

THE NATIONAL FILM BOARD

Mitmekultuurilisuse programmile oma panuse andmiseks on National Film Board ise produtseerinud üle 400 oma filmi 19-nes eri keeles. Neid on võimalik saada tasuta National Film Board'i büroodest järgmistes linnades: Vancouver, Winnipeg, Toronto, Montreal, Ottawa ja Halifax.

THE NATIONAL MUSEUM OF MAN

National Museum of Man Ottawas dokumenteerib Kanada kõigi etno-kultuuriliste traditsioonide ajaloo. Muuseum on kogunud juba suurel arvul kunstiesemeid, helilinte ja filme. Erilist tähelepanu omistatakse sellistele elementidele nagu rahvapärane arhitektuur, kodused mööblid, toitude ja käsitööde produtseerimine enne tööstusajastut, traditsioonilised muinasjutud, perekondlik ja ühiskondlik elu, pidusöögid ja riitused. Samuti organiseeritakse kultuurilisi väljapanekuid ja rändnäitusi.

THE PUBLIC ARCHIVES

National Ethnic Archives programm taotleb etno-kultuuriliste materjalide leidmist ning nende kaitsmist kadumise, kahjustuste ja hävimise vastu. Selle ala eksperdid on asunud koguma selle rikka ja tähtsa pärandi materjale, sõlmides kontakte etno-kultuuriliste organisatsioonidega, ühingutega ja üksikisikutega.

THE NATIONAL LIBRARY

National Library on organiseerinud mitmekeelse raamatute teeninduse. Selle programmi raamides hangitakse raamatuid Kanadas räägitavates mitteametlikes keeltes ning juhitakse need rahva hulka avalikkude raamatukogude kaudu. Samuti suurendatakse mitteametlikes keeltes ilmunud raamatute arvu paljudes raamatukogudes. Esimene saadetis raamatuid, mis olid trükitud kümnes keeles, saadeti Ottawast välja 1975. aasta märtsis. Igal aastal kavatsetakse erikeeltes trükitud raamatute arvu suurendada viie keele võrra ning viia see 70-nele keelele.

Oma seisukohtade esitamiseks või lähema informatsiooni saamiseks palutakse kirjutada:

MULTICULTURALISM, 16th FLOOR, 66 SLATER STREET, OTTAWA, ONTARIO K1A 0M5

Hon. John Munro
Minister Responsible for Multiculturalism

L'hon. John Munro
Ministre chargé du multiculturalisme

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower, Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, LL.B.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. EM. 3-4451
Õhtuti HI. 7-2017 või 929-3425

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
725 Don Mills Rd. Suite 402
Don Mills, Ontario
483-6308, 429-4944

Kauaaegse väliseestlase juubel

Pariisis tähistas 18. veebr. 80-ndat sünnipäeva dipl. ins. Valerian Beckmann. Juubilaris on tegemist kauaaegse väliseestlasega. Ta sündis Tallinnas, kus ta 1915 lõpetas reaalkooli. Jätkanud õpinguid pärast seda Peterburi teede instituudis, katkestas need I maailmasõda. Juubilar jätkas neid Berliini tehnikaülikoolis, lõpetades viimase diplomeeritud ehitusinsenerina 1925. a. Et vahepeal ta isa oli töökohustustes asunud Pariisi, siirlus sinna ka V. Beckmann, jäädeski alaliseks pariislaseks. Ta töötas pikki aastaid edukalt oma erialal kuni puhkepalgale siirduniseni.

Toimetusele saadetud kirjandus

USURÄNDUR nr. 2 — 1977. Eesti Baptistide Maailmaliidu ajakirja tänavune teine number toob A. Roosi „Vaata, ma teen kõik uueks!", K. Raidi „Uskmatu või kaksik?", R. Kaupsi „Kristliku usu alused ja meie elamused", E. Toompuu „Tõeteri sõnasalvest", B. Lige „Kiilvaja", Maire Polasheki „Täna on päästepäev", D. Fosteri „Misjonäri päevikust", R. Kaupsi „Andres Tetermann" ja R. Vaikla „Sind ma armastan". Nende kõrval mitmeid lühemaid kirjutusi, vaimulikku luulet, järelhüüdeid ja teateid koguduse elust.

BALTIMORE EESTI ORGANISATSIOONIDE BÜLLETÄÄN nr. 116 — 1977. Sisus Lilian Maiste luuletus „Aastalt aastale", teateid etniliste gruppide esindajate trükist, jõuluõhtust EELK Baltimore koguduses, märgitakse O. Lutsu 90-dat sünnipäeva, antakse informatsiooni eelseisvaist sündmusist, L. M. „Viimane vaatus „Esto '76" pidu-päevadest", Jyri Kork „EÜS-i kultuuriõhtu", J. Jaik „Väliseestlaste laul", L. M. „Baltimore Eesti Kooli jõulupuuõhtu", „Lehekülg noortele", E. Kärneri „Teadmiseks praegustele ja endistele koolitegelastele", A. J. Leinjärve mälestusteose ilmumisteade, kuhu liituvad veel mitmed lühiteated.

Saksa jõed roiskuvad

Loodusesse hooletu ja vahel ka kuritegeliku suhtumise kurb näide on Lääne-Saksamaa suurim jõgi Rein. Ajalehed nimetavad seda „Euroopa suurimaks kloaagiks". Saastatuse ulatuselt ei jää Reinist maha ka teised Lääne-Saksamaa jõed. Nagu kirjutab ajakiri „Spiegel" kannavad Elbe veed praegu edasi sellises koguses mürkaineid, et on tekkinud täiesti reaalne kalanduse likvideerimise oht jõe alamjooksul. Isegi niisugune näiliselt „mittetööstuslik" jõgi nagu Weser jagab paljude teiste veekogude saatust. Põhiliselt vaiksetest maakohtadest läbivoolav Weser on sellegipoolest muutunud kõige ehtsamaks reoveekraaviks. Sinna visatakse õlijäätmeid, happeid sisaldavaid vaike, vanu autokumme, purunenud klaasi ja muud prahti. Lääne-Saksa hüdroloogid püüavad hapnikuinjektsioonide ja aeratsiooni abil päästa Weserit. Breemeni lähedale on paigaldatud kompressor, mis surub õhku jõe põhja pandud voolikutesse. Arvatakse, et sel viisil küllastub vesi hapnikust ja säilitatakse kalade eluks vajalik miinimum (2 milligrammi hapnikku liitri vee kohta). Kuid sellised abinõud ei suuda muidugi olukorda paremaks muuta. „Spiegeli" tunnistuse kohaselt satub mürke Weserisse palju rohkem kui hapnikku.

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

Ⓞ Teadaolevalt tegutseb Saksamaal ainsa bridzhiklubina Geislingeni Eesti Bridzhiklubi. Selle organiseeris Voldemar Bitter. Mängud toimuvad üks kuni kaks korda kuus Geislingenis eestlase Artur Keedise lokaalis „Goldener Becher".

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 10. märtsil 1977 — Thursday, March 10, 1977

St. Catharinesi uudised

Kui kirikusse minnakse hingerahu ja lohutust otsima, siis Vabariigi aastapäeval oodatakse uut lootust ja kinnitust, et veel pole kadunud kõik... Kena on küll jutustada aegadest, mis meil kunagi oli ja mis me kõik ära tegime selle lühikese vabadusega. Kodumaalt noorena tulnud generatsioon hakkab aga juba vananema ja võimetus ning lootusetus närib tihti hinge. Kui hea on siis sel mälestuspäeval kuulda juttu, mis nagu kevadtuul on värske ja optimistlik!

St. Catharines'is olid 27. veebr. Eesti Seltsi külalisteks Eesti peaskaut Jaan Lepp abikaasaga ja pr. Estra Väli-Toompuu. Toronto pidulikkusest on küll kahju kedagi ära kutsuda, kuid ka väikelinnas peetakse aktusi ja koguneb kaasmaalasi vabariigi sünnipäevale. Nii oli seegi kord koos 80. kaasmaalase ümber, kellele oli see päev tähtis. Aktuse alguses mälestati kodumaa eest langenuid ning süüdati nende auks küünlad laudadel. Estra Väli-Toompuu viis kuulajaid oma kauni lauludevalikuga nagu laevukesi üle vee ja lainete koju pärnapuude alla küsimaks — kui tume veel kauaks on sinu maa? Sellel püüdis Jaan Lepp lootusrikkalt vastata. Ideelise noortejuhina kirjeldas kõneleja noorte tegevuse tähtsusest ja kuidas noortega tegelejate töö hakkab juba tasapisi vilja kandma. Oma huvitavaist tähelepanekuist märkis skm. Lepp, et need, kes noortena mingisuguse eesti tegevusest, eriti skautlikust tööst osa on võtnud, on hiljem oma elutöös jõudnud silmapaistvale või juhtivale kohale. Need noored on enam motiveeritud ja nendest on ka eestlusele kasu. Näitena tõi kõneleja ka uusi eesti laulugruppe mitmes riigis. On ju noored need, kes peavad jatkama sealt, kus vanemail pooleli jääb. Seda enam on meil põhjust noortetegevust toetada mitmel põllul, kui me ei taha olla viimane generatsioon välismaal. Kui me oma sisemise võitluse võidame, siis „ükskord, kui terve mõte, ükskord on Eesti riik" ennustas Jaan Lepp Juhan Liivi sõnadega. Endine St. Catharines'i noor Kadri Liho-Baumgardner, kes meid korduvalt muusikaga rõõmustanud, esitas ka seekord Beethoveni klaveril. Nagu kolme põlve kokku võttes (äi, kes maha jäi, see, kes siin juba äi ja tema äi) luges Oskar Pint Tiiu Ässari luulet. Hümni helide saatel lõppes aktuse osa, kuid sünnipäev jatkus kohvilauas. Meeldiv koosviibimine, kust sai ilusate mõtetega koju minna. Eriline tänu külakosti toojaile Torontost!

*

TEADE: St. Catharines'i Eesti Seltsi peakoosolek toimub 20. märtsil s. a. kl. 2.30 p. l. õpetaja majas, Carlton St. Palutakse rohket osavõttu. Arutusele tuleb küsimus, kas meil on juba „terve mõte" või oleme viimane sugupõlv.

S. V.

Vabariigi aastapäev Calgarys

CALGARY — Calgary eestlased pühitsesid Eesti Vabariigi aastapäeva laupäeva õhtul 26. veebruaril Mount Royal College'i ruumides. Kokku oli tulnud kohalikke eestlasi ja nende sõpru 70 inimest. Rõõmustaval kombel oli tulnud Andres Pilt abikaasaga Edmontonist ja Arnold ja Voldemar Matiisenid abikaasadega Eckville'i asundusest, viimasest ka pr. Muru.

Aktusekõne pidas aktuaalsel teemal Ivar Ruus ning Mall Veer ja Helgi Leesment deklameerisid luuletusi. Aktuse osa lõppes Eesti hümni laulmisega.

Leedu ja Läti seltside poolt tervitasid hr. Klavinsh ja hr. Shukys.

Koosviibimine lõppes õhtusöögiga ja tantsuga.

Eesti noored Kiwanise muusikavõistlustel

Tänavuaastastel Kiwanise muusikavõistlustel esikohtadele tulnud eesti noortest väärivad mainimist:

Paul Pint — II koht duo klassis 11-aastastele.

Monika Pint — I koht Bachi klassis 11-aastastele. II koht sonatiinide klassis 11-aastastele. II koht duo klassis 11-aastastele.

Eve Zanyi — I koht Kanada heliloojate klassis 11-aastastele.

Tarmo Teng — I koht Kanada heliloojate klassis 17-aastastele.

Karen Viinamäe — I koht klaverisoolos 18-aastastele. III koht Kanada heliloojate klassis 17-aastastele.

Eelmainitud noored õpivad Talvi Jaldre klaveristuudios.

Kai Kirsiväli, kes sai esimese koha Bachi klassis 15-aastastele ja teise koha sonatiinide klassis 14-aastastele kuulub Claudia Voiko õpilasperre.

Benita Vomm Kunstnike Koondise esinaiseks

Eesti Kunstnike Koondis Torontos oma 22. tegevusaasta peakoosolekul valis üksmeelselt endise juhatuse tagasi, kusjuures Benita Vomm jäi edasi koondise esinaiseks. Laekuri kohustusi täidab ajutiselt sekretär Ants Vomm.

Koondise tegevuse jätkamiseks korraldavad EKKT tegevkunstnikud KEVADLOTERII paljude väärtuslike auhindadega. Samuti on kavas XXII aastanäitus Peetri kiriku näitustesaales. II EKKT kunstialbum 1966—1975 ilmub niipea, kui väljaandmise võimalused avanevad.

EKKT juhatus

KIRIKUD

TORONTO EESTI ADVENTKOGUDUS
Christuskirches,
804 Broadview Avenue
(Eesti Maja lähedal)

EVANKEELSED PÜHAKIRJA ÕHTUD. Kõneleb õp. Eduard Mägi, (Ühendriikidest).

Teisip., 22. märtsil kl. 7.30 õ.
Neljap., 24. märtsil kl. 7.30 õ.
Laup., 26. märtsil kl. 7.30 õ.
Teisip., 29. märtsil kl. 7.30 õ.
Neljap., 31. märtsil kl. 7.30 õ.
Laup., 2. aprillil kl. 7.30 õ.

Esimese õhtu kõneaineks on: EESKUJU INIMSOOLE.

Kõiki on südamlikult kutsutud kuulama tulema.

TEADAANNE

Tallinna Tütarlaste Kommertsgümnaasiumi vilistlaste ja end. õpilaste koosviibimine toimub pühap, 27. märtsil kell 4 p.l. pr. A. Laanese kodus, 19 Shamokin Dr., Don Mills. Osavõtuks palume teatada tel. 444-4820 — pr. Aino Laanes või 447-0852 — pr. Helmi Lepni.

Hoogne aastapäevapidu Hamiltonis

26. veebr. toimus Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühingu korraldusel „Lamberth Hall'is" hoogne E. V. aastapäeva pidu. Ühingu liikmeid ja sõpru oli kogunenud kenake hulk, kes veetsid seal hubase õhtu. Koosviibimine avati lauluga „Eestimaa, s' mehe meel", millele järgnevalt HEVÜ esimees ksv. A. Jurs tervitas külalisi kaugelt ja lähedalt, soovides kõigile lõbusat peotuju. Külalistena olid kohal K. E. V. Ü. Liidu esimees K. Tori abikaasaga, tuues tervitusi Liidult ja Toronto Eesti Võitlejate Ühingult. H. E. Segakoori esinaine Vilma Landers abikaasaga ja „Kotka" skautlipkonnajuht skm. Carl Aarlaht abikaasaga.

Avavalsi helisd G. Iltal'i orkestrilt tõid tantsupõrandale peaaegu saalitäie rahvast. Peokülalisi lõbustasid lauludega pr-d H. Sepp ja A. Tera. Esimeseks laulis pr. H. Sepp 2 laulu „Kui mu kallist isatalu" ja „Dr. Zhiwago". Pr. A. Tera'lt — Tammeveski „Kodumuld", „Üks ainus õis" ja lõpuks „Kannikesed" G. Iltal'i klaveri saatel. Esinejaid kiideti suure aplausiga, paludes lisapalu ning lauljatare tänas ksv. E. Lindaja nelkidega. Viimane oli ka terve õhtu teadustajaks. Einelaua eest olid hoolitsenud daamid: Elsa Voode, Aili Ploom, Sina Pertens, Maria Kagu, Ellen Lindaja ja noorpõlve esindajana Virge-Kai Lindaja. Tänu neile ja pr. Helene Ranna'le maitsva tordi annetamise eest. Rikkaliku loterilaua eest olid hoolitsenud järgmised lahked annetajad: pr-d H. Ranna ja M. Kagu; hr-d A. Jurs, H. Lember K. Ranna, E. Lindaja, H. Normet, O. Õunapuu, M. Pertens, L. Ploom. Tõhusa töö tegi loterii müümisel pr. K. Lember. Lohutusauhind oli väljapandud August Parna poolt, millele hiljem lisandusid H. Normet'ilt ja V. Tera'lt.

Tujukülluane pidu kestis üle keskööd.

18,5 miljonit dollarit visati õhku

OTTAWA — Opositsooniparteidesse kuuluvad Kanada parlamendiliikmed nõuavad valitsuselt, et see lõpetaks koheselt 18.5 miljoni dollarilise agendi vahekasu maksmise ühele Iisraeli kodanikule, kes valitsuse andmeil tegutses vaheltalitajana Lõuna-Koreale Kanada aatomireaktori müümisel. Agendiks on Shaul Eisenbergi nimeline isik, kelle kohta Korea valitsus mainib, et valitsus pole kunagi sellise isikuga rääkinud ning sellel isikul ei ole olnud mingisuguseid teeneid müügitehingu sõlmimisel, kuna Korea valitsus pidas otseseid kontakte Kanada valitsusega. Küsimus on tekitanud Ottawas suurt tolmu, kuna opositsooniparteide esindajad ründavad pidevalt valitsust ja nõuavad miljonilíste agenditasude telgitaguste avalikuks tegemist.

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS

liikmeks astumise sooviavalduse blankette on saadaval Eesti Majas Abistamiskomitee äris, EKN bitroos ja T.E. Ühispangas ning postiteel Eesti Sihtkapital Kanadas aadressil.

Sooviavaldused koos liikmemaksuga saata: Eesti Sihtkapital Kanadas juhatus, 958 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4K 2R6. Sooviavaldusi võetakse vastu kuni 28. märtsini (kaasaarvatud) 1977. a.

Eesti Sihtkapital Kanadas peakoosolek toimub 24. aprillil s.a. Ametlikud kutsed saadetakse välja kõige hiljem 14 päeva enne koosolekut.

H. KIVI
INCOME TAX & INVESTMENT CONSULTANT
TEL. 759-3588
50 MUNSON CR. SCARBORO, ONT.

SWEDISH FURNITURE HOUSE

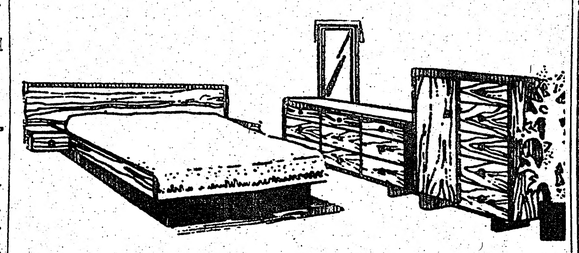

SUUR SKANDINAAVIA MÖÖBLI VÄLJAMÜÜK

Riiulid, magamistoa-, elutoamööblid, lambid jm.

Avatud: esmasp.-reedeni 9—9, laupäeval 9—6

Astuge sisse ja vaadake ringi!

Nolte
SWEDISH FURNITURE HOUSE
495-6016

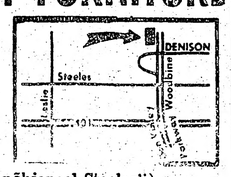

7498 Woodbine Ave. (½ miili põhjapool Steeles'i)

Old Age Pensioners Guaranteed Income Supplement

Application forms.

Täitke need ära!
Saatke need sisse!

Guaranteed Income Supplement'i (garanteeritud sissetuleku lisand) sooviavalduse formularid postitati hiljuti kõigile pensionäridele, kes saavad praegu lisandit. Kui teie soovite, et lisand teie pensionile jatkub pärast 31. märtsi, siis PEATE selleks uuesti soovi avaldama. Täitke kindlasti oma formular ja tagastage see aadressiga varustatud ümbrikuil nii kiiresti kui võimalik.

Health and Welfare Canada
Marc Lalonde, Minister

Santé et Bien-être social Canada

KAASMAALASED

Laenu vajaduse korral kasutage Toronto Eesti Ühispanga madalaid laenuintressimäärasid.

HÜPOTEEKLAENUD 9,5% aastas
Intressid arvestatud veerandaasta viisi. Laenud on lahtised.

PERSONAALLAENUD 10,2% aastas
Personaallaenud on laenuvõtja surma või jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10 000.— ulatuses.

ÜHENDUSES ON JÕUD!

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII

võtab tellimisi vastu alumiinium uste, akende ja välisseina katete tööde peale (aluminium siding). Neljas värvis alumiiniumist veerennid ilma jätkudeta (ühes tükis). Tasuta hindamine. Töö kiire ja korralik.

H. OSSO, tel. 884-4558 ja 832-2238, Richmond Hill, Ont.
Met. lic. nr. B 888

FINN TASTE BAKERY

7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)
TELEFON 225-0824

Meilt saate maitsvaid saiu ja küpsiseid pidudeks ja igapäevaseks.

Ari avatud: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—8, laup. 9—4, (Esmaspäeviti suletud)

WORLD FAMOUS Pianos

Hea klaver on elunaegne investeering!
Suur valik tunduva hinnaalandusega.
Ka rentimine.
Vaadaval kõik muusika instrumendid.

Remeny

HOUSE OF MUSIC LTD.
553 Queen St. West
Toronto, tel. 363-1966